

MISIJONSKI ZAVOD V KURSEONGU

V zavodu Kurseongu, nad 2000 m visoko, pod Himalajo, ki ga vidimo na sliki, so se pripravljali na misijonsko delo v Bengalskem misijonu vsi slovenski jezuitski misijonarji — duhovniki v Indiji. Prvi med njimi je bil o. Stanko Poderžaj, ki je od tamkaj pred več kot 20 leti začel uspešno propagando med Slovenci za porajajoči se Bengalski misijon. Akcija je lepo uspevala, zlasti med rojaki v USA in v Sloveniji, a nesrečna druga svetovna vojna s prekucijami, ki so ji sledile, so jo zavrle, v domovini celo sploh onemogočile. Sedaj je pa prišel čas, da domovina vsaj iz tujine po nas spet proži o. Stankotu Poderžaju svojo dobrotno roko — v pomoč njegovemu sicer tako skromnemu in nujnemu, a vendar še vedno ne doseženemu cilju: postaviti središča misijona dostojno cerkev v Kharju. V zahvalo Bogu, da nam je tu v tujini tako malo treba žrtvovati za dobrote Cerkve, ki smo jih v takem obilju deležni, posredujmo te iste dobrote onim, ki še težko do njih pridejo, ker cerkve niti nimajo...

MOJI PRVI KORAKI PO INDIJI

PRI P. PODERŽAJU

Končno sva vendar na poti do misijonskih postaj: pater Lojze — dober kakor kruh! Kakor da je pobral vso dobrosoščnost vseh Poljancev. Morda vam ni znano, da ga je guverner počastil z zlato kolajno, ko je o priliki akote, ki je morila po Bengaliji, velikodušno razdeljeval živež, kakor nekoč egiptovski Jožef.

Najina prva pot je bila v Khari k patru Poderžaju. Pa o tem vam je pater Lojze že kaj zanimivega sporočil. Tukaj samo par besedi o prijetni deteljici: pp. Poderžaju, Polgarju, Vidmarju.

V najhujši vročini sva potrkala na vrata p. Stankota. Čeprav se mu je že nekaj dozdevalo, da ne morem biti več daleč od Indije, ga je vendar najin prihod iznenadal. Bilo je ravno dan pred Vnebohodom — farnim žegnanjem. Najinega obvestila ni dočil. Pa zato si ni delal preglavice; sprejel nas je z odprtimi rokami in s tisto šegavo vljudnostjo, kakor je samo njemu lastna. Saj berete njegove članke. Tako jih zna zaokrožiti, da je veselje. Zdi se, da mu nikoli ne poide dobra volja, s katero se zna izmotati iz najtežjih položajev. Našega dekana odlikuje predvsem energija in organizacijska sposobnost ter apostolska neugnanost. Ob strani mu stoja tem-

Na spodnji sliki vidimo v družbi s č. bratom Mrzelom v Hongkongu oba izgnana kitajska misijonarja, č. g. Kopača (manjši) in č. g. Wolbanka.

peramentni mladi pater Polgar, Hrvat po rodu, ki je ves prežet dela za mladino, zlasti za fante; vsaka stvar mu pride prav, da jih privabi bliže k Bogu. In kaj bi zmogli naši patri brez bratov. Mislim, da ne pretiravam, če rečem, da so misijonarji brez bratov le napoli misijonarji. Morali bi videti samo brata Vidmarja ali brata Mija Šmida, pa bi razumeli, kaj se pravi biti desna roka misijonom. Pečat njunih rok je viden na vseh misijonskih postajah. Marsikaj smo se pomenili in prav tako po domače kakor pred leti v naših farovžih doma.

SMOLA NA POTU

Na poti domov sva imela malo smole. V Indiji je bilo čudovito toplo, zato me je vročina kharijskega kolodvora kar hitro zanesla v deželo sanj. Kdo bi se menil tedaj za malenkosti, kakor na primer: paziti na dežnik.

“Pater Lojze, ste vi kam položili moj dežnik?”

“Nič ne iščite, je pač dobil noge. Tu v Indiji so vam pravi rokohitrci. Vročina, dre mavica, gneča, vse jim prav pride; saj vidite, da ljudje bruhajo kakor iz tal.”

Poljanski pater se je prizanesljivo smejal, potresujoč s svojo pšenično brado. “Vsaka izkušnja nekaj stane!”

“Toda kako je to vendar mogoče, da ne bi čutil ničesar, ko je pa bil tik ob moji roki?”

“Čisto enostavno. Vrata, ki predstavljajo edino steno, je zmikavt odprl in čakal da je dežnik počasi zdrsnil doli, medtem ko je njegova pomagajica vaše darilo pobrala, in tako sva bila olajšana za nekaj rupij.” Pater Demšar Lojze ju je videl, pa je bilo že prepozno, ker vlak se je pričel pomikati.

“Ampak če me bo vsaka izkušnja stala sedem rupij?”

P. Lojzetu se je menda kar dobro zdelo ob moji zadregi...

SREČANJE Z O. SEDEJEM

Ko sva se vrnila v kolegij, sva našla, kaj mislite, koga? Moža mogočne postave, širokoplečega, kakor je Mavsarjev hrib nad Vrhniko. Patra Viktorja Sedeja! Prav nič ni pozabil govorice tistega kota nad Vrhniko, ki ima po ves dan sonce nad seboj in ki ga prah “cesarske” ceste ne doseže in ki mu je pel “vrhniški veliki popotnik” take čudovite speve. Še kadar se p. Viktor ujezi, mu ne izgine z obraza nasmeh; krepko ga sicer zdeluje malarija, a on se ji še krepkeje ustavlja. Ima pa svoji postavi tudi primerno moč, tako da si včasih privoščiti dvigniti 300 kg težko črpaliko, da se njegovi župljani kar radi pobahajo z njim. Znana je tudi njegova podjetnost in gospodarski čut, ki ga zna vselej tako modro obrniti v prid svojim ljudem; tako mu je uspelo v Bošontiju prihraniti nekaj težkih tisočakov patru Gabriču, da more slednji urediti svoje velike in potrebne načrte za šole.

IN V BOŠONTIJU

Saj res! Da se ne pozabi! Tudi v Bošontiju sva bila s Poljanskim. Najprej z vlakom par ur, potem pa z motornim čolnom po kanalih; voda tod je slana, ker se Gangesovi rokavi ne morejo upirati slanim tokovom morskih vod z juga. V njej se sončijo krokodili in po njej ropajo morski psi. Tukaj nekje je ujel brat France Drobnič mladega krokodila in zabaval z njim mladino v Bošontiju, ko je tod mimijonaril s patrom Vizjakom in patrom Mesaričem in katere je ljudstvo klicalo za svete "Tri kralje". Pa takih "hokus-pokusov" si lahko privoščijo samo brat France, ki ga nič ne ovira, da ne bi lastnoročno lovil strupenih kač za naše muzeje. Enkrat pa bi jo skoraj "izkupil", ker se mu je strupenjača izmuznila in izginila v njegovi široki dlani; le s težavo se je dvema posrečilo spraviti živalco v za to pripravljeno posodo.

"Kaj se beli na zeleni gori,
ali sneg je ali so labudi?"

Ni bil sneg in ne labudi, marveč naju je čakal s svojimi fanti pater Ante Gabrič v blesku vročega sonca na mostičku za vkrcavanje. Dalmatinec je, pa ima zelo rad naše ljudi, naši pa njega! Da ste ga videli, kako zna govoriti in zapaliti s svojo ognjevito besedo ne le svojih kristjanov, marveč tudi pogane, muslimane in Hindu, zlasti kadar jim govori o nujnosti višje in industrijske šole v Bošontiju, ki jo pripravlja z oratom tldmarjem.

Večer na vasi. To je bilo petja. Pater je namignil svojim fantom in mehka bengalska pesem, otožna kakor bosanska sevdalinka, se je vtila preko ravnine. Tedaj je udaril tudi zvon avemarijo in prislusnil sem še bolj.

"Kako čudovit glas imajo ti zvonovi, kakor pri nas pri sv. Trojici, in kako polno donijo, kakor šenklaški v Ljubljani."

"So vam všeč," me vpraša gostoljubni pater Ante. "Iz Ljubljane so..." Skoraj sram me je bilo, da sem tako pozabil na to, vendar sem bil nad vse vesel, da nekaj slovenskega srea bije tudi v Bošontiju. Spomnil sem se pa tudi patra Stankota in njegovega pisma:

"O imam še načrt za stolp, pa tega si ne upam niti omeniti, dokler ne dobim tega, kar najbolj nujno potrebujem... Zvonov pa ne slišim niti v sanjah..."

Večer je pripeljal ljudi skupaj. Okoli cerkve in domačih gospodov se novi kristjani kaj radi zbirajo, zlasti pa mladina. Tu se rečujejo marsikatera vprašanja, mala in velika. Pater Ante in njegova dva kaplana švigajo med njimi, svetujejo in poučujejo, razveseljujejo, pa tudi zavpijejo, če je treba, kajti odločni Dalmatinec pravi, da je za trde glave treba imeti tudi energično ljubezen!

Tretji dan je že čakal patra čoln na reki, da ga odpelje blagosloviti novi zakon nekam v džunglo. Porabila sva priliko za odhod nazaj proti Kalkuti. Pa kako priti v čoln preko blata, ki ga pušča sedem metrska oseka? Tedaj so me zgrabile močne roke vrlih Bošontijcev in me prestavile, kot bi mignil, v čoln.

Pokleknil smo na ladji, med tem ko je župnik molil za srečno pot in vse skupaj blagoslovil, zakaj za srečno pot velja moliti, ko pa nikoli ne veš, kaj ti bodo pripravi valovi. Počasi se je čoln oddaljil. Kmalu sva bila nazaj v Kalkuti.

SLOVO OD LADJE

Časopisi so naznanili prihod Loenerkerka v pristanišče. Mlad belgijski pater, ki se razume, kako je treba zastaviti besedo na carinarnici glede prtljage, me je spremljal v kake pol ure oddaljeno pristanišče. Rač bi že pozdravil svoje stare prijatelje in vzel svoje stvari, ki so si privoščile vožnjo Bombay—Ceylon—Madras—Kalkuta. Pa to leto ni prizanesla mornarjem indijska klima. Kapitan se je komaj držal na nogah, ladijski ekonom je pravkar vstal iz postelje, štirje od moštva pa so bili prepeljani v kalkutsko bolnišnico.

Torej sem imel čisto prav, da sem izbral vlak, sicer bi si prav verjetno tudi jaz ogledal prej mestne bolnišnice, kakor pa mesto in naš zavod. V Indijo je namreč treba priti pozimi, ko je zrak čist in tudi malo zebe in se tako počasi pripraviti na vročino; posledica prehitre spremembe ozračja je ta, da si zjutraj bolj utrujen kakor zvečer; jaz — na primer — nikoli nisem zdelal meditacije, vselej me je pa zdelala ona. Kdor pače v to vročino prežgoda, je podoben tistemu medvedu, ki sem ga videl v kalkutskem Zoo. Ujeli so ga nekje pod Himalajo ali gori v Kašmirju (indijski švici) in ga pripeljali v ta kotel. Revč se je držal z obema šapama za železno ograjo in grgal popoldansko vročino, medtem ko smo si mi lahko vsak čas hladili vroča grla s hladno pijačo. Tiste dni sem se malo okorajžil in skušal posnemati patra Lojzeta, ostal sem nekaj časa brez pokrivala in črnih očal na dopoldanskem soncu. Pa sem jo brž izkupil. Dobil sem kmalu tako vrtoglavo in želoдец je tako močno protestiral, da sem moral za tri dni v posteljo. To je namreč najbolj navadna nevšečnost, ki ti jo prizadene vročina. Zapomnil sem si, da ne smem nikoli dopustiti, da mi pogleda sonce pregloboko v oči!

NA PLANINE

V planine hodijo v Indiji samo bogati ljudje in pa študentje. Šteti me morate torej med druge. Sem pač rojen pod srečno zvezdo, kajti vsakdo si ne more privoščiti na stara leta take študentovske idile. Pater Lojze, izkušen praktični misijonar, je medtem že odšel nazaj v Satkiro, mislim, da s polnimi cekarji semen, kajti ni manj sposoben vrtnar na polju kot je vrtnar duš. Po enem dnevu in eni noči vožnje so se odprla očem neizmerna višavja himalajskih gora. Tu bo torej eno leto moji dom, da ponovim bogoslovje in se privadam potrebnih jezikov za delo v dolini. Naš avto je kljub divjim serpentinam in strmo nabeti cesti navdušeno nadaljeval pot od Siligurija proti Kurseongu. Ne le obličje zemlje, tudi obrazi ljudi se spreminjajo, ki spominjajo, da smo pred Tibetom, prav tako tudi njih

gorjanske postave. Vasi so kakor gnezdeca pripeta na strma pobočja, mimo katerih drve ljudorniki in povzročajo nevarne plazove. Od daleč so vasice podobne ulnjakom, a tudi ko se jim približaš, se komaj za spoznanje zvečajo. Indijski in evropski bogataši imajo tukaj svoje vile; ker pa so ceste in pota redko bogastvo, zato je ta dežela dom kulijev ali nosačev, ki so sestavni del gorskega prometa in trgovine. Med kuliji so zlasti zastopane ženske. Te Adamove hčere morajo nositi — za evropske pojme — nemogoča bremena: skale, zemljo v koših, težke kovčke in zaboje, delati na cestah itd. Socialnega položaja tukaj ne more rešiti drugi, nego Kristusov evangelij o ljubezni!!

Posebno lice dajejo tem pokrajinam kolegi, misijonisti, noviciati in samostani, ki pripravljajo svoje ljudi za delo v širni Indiji.

Nord Point je zadnja postaja na progi Siliguri—Kurseong—Darjeeling. Leži tik pred Sikimom, ki je za misijonarje že prepovedana dežela, kakor Nepal, Butan ali Tibet. Dolgo so se ustavljale evangeliju ljubezni, zdaj jim pa grozi drugi — evangelij sovražstva, ki se ga ne bodo mogli otrestiti brez prvega.

BRATA UDOVČ IN DROBNIČ

To severno točko božjega kraljestva bratita že nekaj let naša brata Janez Udovč in Francek Drobnič, ki ju naš misijonski svet dobro pozna. Častitljiva brada in umirjena hoja brata Janeza in strumni korak brata Franceta nista najbolj značilni potezi omenjenih misijonarjev. Kamor patri niso zmogli, tja je prodir brat Janez. Ima več stika z ljudmi, zato jih bolje pozna, ljudje pa njega. Veliko spreobrnjenec je šlo skozi njegovo šolo. Poznajo ga zlasti njegovi študentje, ki stanujejo v kolegiju, pa najsi bodo naši ubožni a vrli kristjani ali pa sinovi tibetskih gospodov ali nepalskih ministrov iz butanske kraljeve hiše ali pa oni iz Burme, ki najrajši dajejo svoje otroke v katoliške šole, čeprav istočasno odrekajo gostoljubno streho katoliškim misijonom. Poznajo ga zlasti zato, ker ima "cukrarno". Obenem zalaga tudi kuhinje modernega kolegija. Tri dni sem bil njun gost, a ta beseda ne zadene pravega, saj boste videli. Ko sem stikal za bratom Francetom, ki je bil zaposlen pri popravilu hiše, katere del mu je letojnji plaz odnesel, sem srečal med vrati moža v talarju in ga vprašal, kako priti do zaželjenega; pa me je novi prišlec tako neusmiljeno dregnil pod rebra, da bi se kmalu prekucnil po sobi. Pri tem se je tako iz srca nasmejal, da sem takoj razumel, s kom imam opravka. Bil je brat Drobnič. Od Kalkute do Darjeelinga pozna vse in ga zaradi iskrenosti, originalnosti in podjetnosti vse rado ima.

Na večer smo hodili po parku in pripovedovali vsak svoje dogodivščine; ni čuda, da so večeri kopneli, kakor megle po nepalskih dolinah, kadar nanje posije planinsko sonce.

Doli z vasi je prihajalo nekaj fantov in prepevalo: Čudna je ta Indija! Tako znano in domače so donele in mi brenkale na ušesa njihove pesmi, kakor naše fantovske doma. Kje sem jih neki slišal? V Tirolah? Morda pa celo doma? Saj sem jih sam prepeval, pri-

mojdunej! Janez je skrivnostno molčal, brat Francek pa mi je razodel celo storijo, kako Janez uči naše melodije svoje "jogre" tu ob vznožju Tibeta. Ne vem več, ali je bila "Njav čez izaro" ali pa "En hribček bom kužil" ali pa "Marija skoz življenje". Morda pa vse skupaj!

Seveda bi bilo predolgo, če bi vam začel od začetka z zgodbami obeh, zlasti Francka, ki velja za dobrega lovca in zna mnogo "lovskih". Janez mu večkrat katero oporeče, kakor na primer tisto, kako je šel Francek ponoči na lov nad tigre — z leščerbo! Pa bi bila predolga in morda ste jo tudi že slišali. Preden sem se poslovil od njiju, mi jih je Francek za slovo še nadrobil nekaj veselih, brat Janez pa mi je napolnil žepe z bonboni in čokolado kakor za Miklavža. Bog jima povrni!

POD HIMALAJO

Sedaj sem tu v Kurseongu, visoko pod Himalajo.

Včeraj smo s prijatelji naskočili že v drugič Tigrovo goro, ker smo prvokrat imeli to nesrečo, da so nam jutranje megle skoro čisto skvarile razgled in nam je Mont Everest trdovratno skrival svojo častitljivo belo glavo v odeje oblakov. To pot nam je bila sreča mila. Vstali smo ob enih zjutraj in ob prvem svitu dospeli na vrh. Prvi žarki so splezali na robove Kančindžinge in v zlato okovali najvišje robove 8000 metrskega vrha. Njegov sosed "Tri sestre" so še spale. Na njih levi so se dvigale tri snežne kope; najnižja, ki je najbolj odda jena, je dobila prvi pozdrav mladega sonca. To je Mont Everest — snežnobeli ožak, visok ca. 9.000 metrov, pod njim nepregledna veriga tibetanskih višavij z redkimi prelazi, vsi prekriti s snegom. Podoba večnosti! Rad bi imel vse vas misijonske prijatelje, pri sebi, da bi tudi vi videli lepote teh sončnih višavij, ki kraljujejo nad kraljestvom teme, ki ga je neko upravljeno imenoval "mrak bogov"... pa naj vas zaenkrat dosežejo le pozdravi in veččila in blagoslov in sreča v novem letu.

Moram končati, ker slišim od daleč z drugega konca velike lehe, ki jo obdelujemo, tam nekje pri Buenos Airesu prijatelja g. Ladota, ki kliče: "Slišiš, Jože, pa kratko in jedrnat, naj bo... in pripravi spet kak "člančič"...

In prav rad se bom lotil spet česa podobnega, saj gre za veliko Kraljestvo Velikega Kralja, ki prihaja... In končno gre za moje brate in sestre, ki prebivajo povsod, doma ali pa raztreseni po svetu, da izpričajo s svojim življenjem slavo Njegovo in ki jim je pri srcu tudi božje kraljestvo v Indiji.

O. CUKALE D. J.

DARUJTE ZA PODERZAJEVO CERKEV! IZ MALEGA RASTE VELIKO. PRISPEVKE BLAGOVOLITE POŠILJATI NA NASLOV: LENČEK LADISLAV, VICTOR MARTINEZ 50, BUENOS AIRES, ALI JIH PA ODDAJTE SOTRUDNIKOM Z BLOKI

BRIDKE URE DOŽIVLJAJO MISIJONI NA KOREJI

V lanskih "Katoliških misijonih" smo brali o križih in uspehih Cerkve božje na Koreji od prvih misijonskih začetkov do izbruha korejske vojne. Ugotovili smo, da položaj zlasti na severu ni bil rožnat, da pa so na jugu pričakovali tem lepšega razvoja misijonskega dela. S pričetkom sovražnosti pa se je položaj zelo poslabšal tako v severnem kot južnem delu Koreje. Nastopila je doba še trših preizkušenj in preganjanj kot so jih bili deležni, na več ali manj odkrit način, korejski katoličani v severnem delu dežele... Zlasti so udarili po tujih misijonarjih, čeprav tudi domačim niso prizanašali. Prav tako ve samo Bog, koliko vernikov je bilo pomorjenih skupaj s številnimi protikomunisti, ki so jih rdeči "likvidirali" v svoji prvi ofenzivi na jug. Gotovo zlasti katoličanom niso prizanašali. Tudi "tovariši" vedo, da smo katoličani najbolj trdni idejni nasprotniki komunističnega svetovnega nazora. Korejski katoličani so namreč res "muy católicos". Približno, na vsak način še zelo nepopolno in že nekoliko zastarelo sliko o položaju korejskih misijonov si moremo ustvariti iz poročila p. Patrika O'Connora S. S. C., ki ga je priobčil argentinski katoliški dnevnik EL PUEBLO 28. novembra l. 1950. Ker omenjenega časopisa večina bralcev "Katoliških misijonov" ne bere, se nam zdj primerno, da stvar objavimo. Poročilo pravi:

"Čeprav še ni prenehal bojni metež, nam kratek pregled o položaju duhovščine na Koreji pokaže, da manjka tretjina duhovnikov, ki jih je zdecimiral v zadnjih mesecih komunistično sovražstvo.

Z gotovostjo vemo, da so v rokah rdečih umrli en škof in 10 duhovnikov. Pogrešamo dva apostolska prefekta, dva škofa in okrog 70 duhovnikov, ki so jih pograbil rdeči. Komunisti zgrabijo vse, tuje in redovnike, brž ko zasedejo kak kraj.

Mons. Bonifacij Sauer, predstojnik benediktinske opatije v Wonsanu, je umrl v zaporu v Piongyangu (Piongyang) malo pred začetkom korejske vojne. Ista usoda je doletela njegovega redovnega sobrata p. Ruperta Klingseisa O. S. B. in p. Damasa Paik (Paik?), misijonarja v Choonchunu.

Pariška misijonska družba javlja, da je dobila potrdilo o umoru treh svojih članov: p. Jožefa Cadars, p. Desiréja Polly in p. Jožefa Molinard.

V Choonchunu je rdeča vojaščina umorila p. Antona Collier iz Družbe sv. Kolumbana. Prav tako je bilo usmrčenih več domačih duhovnikov kot Timotej Li, Mavricij Kim, — oba ubita 8. oktobra — in mlada duhovnika Andej Chung in Jakob Ri.

Med zajetimi in pogrešanimi so tudi mons. Patrik J. Byrne, apostolski delegat za Korejo, njegov tajnik p. Viljem Booth; mons. Frančišek Hong, apostolski vikar pionsyanskoga vikajata — aretiran v maju 1949 — in njegovih 12 duhovnikov (domačinov). Prav tako je izginilo v Wonsanskem misijon-

skem okrožju 6 domačih duhovnikov, v Seulschem 14 in Taejonu eden.

Osem misijonarjev iz Družbe sv. Kolumbana so pobrali v Choonchunu in Kwanghuju; ti so: mons. Tomaž Quinlan, ki je že 30 let misijonaril na Daljnem vzhodu; p. Patrik Brennan, p. Filip Crosbie, p. Tomaž Cusack, p. Patrik Reilly, p. Janez O'Brien in p. Jernej Maginn — vsi Irci.

Petnajst korejskih duhovnikov, ki so jih zapril v Chonju skupaj z mons. Jernejem Kimom, je zdaj na svobodi. O nekaterih jetnikih se ve, da so jih prepeljali v zapore v Piongyangu, a po umiku rdečih od tam je izginila za njimi vsaka sled.

Ne samo duhovniki, tudi redovnice morajo marsikaj pretrpeti. Tako so n. pr. dve korejski sestri iz Družbe sv. Pavla, s. Angelo in s. Marijo do smrti pretepli s palicami na nekem kraju severno od Seula, tretja pa je bila hudo ranjena. Dve francoski sestri iz iste družbe in pet karmeličank so odpeljali na sever.

Petindvajset bratov in patrov iz benediktinske opatije v Wonsanu in 20 benediktink, ki so vodile normalno, so zaprli že v maju leta 1950.

Kolikšne so žrtve med verniki, ni mogoče ugotoviti niti približno. Znano je, da so komunisti ob priliki prvega pohoda na jug zagrešili prave množične pokolje. Tako so okrog Kwangjuja pomorili 1000 prebivalcev, v Yangpyungu 700, v Wonsanu 500, v Chonju 4000, v Taejonu 1100, v Seulu 20.000. Koliko je bilo med njimi katoličanov? V Hapteku so kar pred cerkvijo usmrtili 26. septembra, to je na praznik korejskih mučencev in obenem dan prve osvoboditve Seula po četah UN, 15 katoličanov."

Poročilo ne omenja porušenja misijonskih naprav kot šol, cerkva, itd., ki so tudi postale predmet brezbožnega sovražstva in vojne vihre. Omenimo le porušenje stolnice v Seulu in v Piongyangu, a to ni vse...

Tragedije še ni konec. Uboga dežela in korejsko ljudstvo, ki mora plačevati krvave načrte komunističnih nasilnežev! Pomilovanja vredni korejski katoličani in misijonarji, ki so med vsemi rdečimi najbolj na poti. Mnogi misijonarji bi se lahko umaknili, pa so, kot na Kitajskem, ostali na svojih mestih, ker, se zdi, je bila to želja predstojnikov in pa tudi misijonarjev samih, ki niso hoteli zapustiti vernikov v najhujši sili. Hoteli so jih krepčati z delitvijo sv. zakramentov in tudi s svojim zgledom in besedo v težki preizkušnji, obenem pa pomagati k spoznanju prave vere vsaj tistim, ki bi sami prosili. Zato so bili pripravljeni na največje žrtve. V vsaki armadi jih zahtevajo — tudi v Kristusovi misijonski vojski. Mnogi so res že zaključili misijonsko pot z nasilno smrtjo.

Korejska Cerkve se bori in umira ter zmaguje z mučenci. Daje nam pa tudi lepe zgledne odgovore in junaštva. Ali nas morda ne zgrabi, ko pomislimo, da mnogi žrtvujejo vse, tudi kri za eno največjih podjetij sv. Cerkve, ki so po besedah Pija XI. misijoni, mi pa se komaj včasih spomnimo v molitvi misijonarjev, z veliko težavo odrinemo kak peso za misijone in tako težko odmerimo nekaj časa za misijonsko stvar... J. A. C. M.

Spoznajmo vzhodno vprašanje

I. POZNANJE VZHODNEGA VPRAŠANJA

Prvo je, da vzhodno vprašanje poznamo. Prepad je med Vzhodom in Zapadom, ker se ne poznamo. Zlo visi nad nami ne toliko radi kakih dogmatičnih razlik, ki so dejansko prav neznatne in so prav za prav le zgodovinska nesoglasja, ampak radi premalega medsebojnega poznanja. Krivi smo tega nepoznanja vsi, vzhodni kakor tudi zahodni kristjani. Treba je, da se medsebojno spoznavamo in gojimo medsebojno prijateljstvo in tudi medsebojno ljubezen. Ako bo vladala obojestranska ljubezen, kakor vera uči, potem ne bo nikakega zadržka za cerkveno zedinjenje. Osebnosti navežemo lahko na razne načine, n. pr. ob priliki raznih sestankov, kongresov, po posredovanju prijateljev itd. Treba pa je, da študiramo vzhodno vprašanje. Seveda preprosto ljudstvo bo poučeno le o poglavitnih naukih o cerkvenem zedinjenju, naj veliko moli in po možnosti tudi gmotno podpira unionistično gibanje. Več pa morajo vedeti tisti o tem važnem vprašanju, ki ljudstvo poučujejo, še več profesorji, ki vzgajajo apostole unioniste. Sploh naj bi inteligentje dobro poznali cirilmetodijsko vprašanje.

Noben papež ni toliko priganjal k študiju vzhodnega vprašanja kot Pij XI. Treba bi bilo brati njegovo okrožnico "Rerum orientium". Naj navedemo vsaj zadnje misli, v katerih papež izraža trdno pričakovanje, da se lotimo bolj temeljitega spoznavanja vzhodnega vprašanja: "Kar moč vzpodbujamo, častiti bratje, vse skupaj in vsakega zase, da na vse mogoče načine pospešujete poznavanje vzhodnih vprašanj in da se v tej veliki zadevi s svojim prizadevanjem pridružite našim trudom. S tem bodo vse ovire tako zaželjenega združenja premagane, s pomočjo preblazene Device in brezmadežne božje Matere, na priprošnjo sv. očetov in učnikov, skupnih Vzhodu in Zapadu, in mi bomo objeli naše brate, te naše sinove, ki so bili tako dolgo ločeni od nas, a se bodo končno vrnili v očetno hišo, tesno združeni z nami v moči tiste ljubezni, ki ima najbolj trden temelj v resnici in polnosti krščanske vere."

Sv. oče želi, da bi se najprej vsi duhovniki spoznali v tem vprašanju. Priporoča, naj se zato v vseh bogoslovjih poučuje ta tvarina in naj se vsako leto organizirajo posebni študijski in molitveni dnevi izključno za Vzhod in vprašanje njegove združitve z nami. Vsi kristjani, ki niso to le po imenu, naj se prav tako o vsem tem s pomočjo duhovnikov pouče in naj se nauče gledati, misliti in moliti bolj široko, vesoljno, katoliško.

Ali sledimo temu idealu? Ali se zanimamo za ločene brate ali pa se morda zapiramo sami vase? Ali ljubimo Boga? In če Boga ljubimo, ali ljubimo božjega namestnika, sv. očeta v Rimu? In če ga ljubimo, ali ne bomo z veseljem izpolnili, kar nam namestnik božji priporoča? Naša ljubezen mora objemati vse ljudi na svetu, prav posebno pa naše ločene

brate, ki niso sami krivi svoje nesreče. Seveda se moramo varovati vsakega verskega indiferentizma, toda še bolj se moramo varovati prenapetosti in prevzetnosti napram ločenim bratom in vsem, ki so v zmoti. Mnogo, mnogo moremo storiti za cerkveno edinost, samo če hočemo. Treba se je poučiti o tem vprašanju, potem pa moliti in sodelovati, kolikor je v naši moči.

II. SODELOVANJE JE NUJNO POTREBNO

Katoliška Cerkev je nasproti pravoslavnim širokogrudna. Že veliko pred vojno je smatral neki francoski kardinal za umestno, da se v katoliških bolniških kapelah dovoli pravoslavnim duhovnikom opravljati pogrebne obrede nad trupli v bolnišnici umrlih pravoslavcev, kajti sicer bi morali opravljati božjo službo v kakem bolj ali manj neprimernem, bolniškem lokalu. In prav v zadnjem času je celokupni avstrijski episkopat dal na razpolago begunskim pravoslavcem v bogoslužno uporabo cerkve in kapele, ki jih katoliško bogoslužje pogreši. Ni treba povdarjati, kako priznanje in ganotje je povzročil ta ukrep med pravoslavci in s kakim veseljem so sprejeli ponudbo, ki jim je prišla nad vse iznenada.

III. NEKATERI NASVETI ZA ŠTUDIJO VZHODNEGA VPRAŠANJA

1. V vse katoliške šole je nujno potrebno vpeljati pouk o cirilmetodijski ideji, in sicer a) v ljudske šole. V nižjih razredih ljudskih šol naj katehetje podajajo otrokom **priložnost** pouk. Pri pouku katekizma in sveto-pisemskih zgodb se lahko marsikaj pove o krščanskem vzhodu. Potrebna bi bila za kateheta primerna pomožna knjiga, ki bi mu to olajšala. V višjih razredih naj bi se vsaj eno leto podajal sistematičen pouk. Tudi za to bi bil potreben poseben učbenik. V srednjih šolah se naj vpelje sistematičen pouk o vzhodnem vprašanju vsaj eno leto ali dve leti. Na teoloških fakultetah in na bogoslovnih učiliščih naj bi se ustanovile posebne stolice za študij istega vprašanja. Za preproste ljudi naj bi se vršila po deželah predavanja in kazale skioptične slike, prirejale predstave. Imamo n. pr. Silvin Sardenko: Sv. brata Ciril in Metod. Mati svetega veselja, itd. Prav tako bi pa naj tudi ločeni bratje vpeljali pouk o zapadnem vprašanju, t. j. o rimokatoliški Cerkvi, kadar bo to možno.

2. **Važnost zgodovine.** Solovjev, knjezna Volkonska in drugi so prišli prav po lastnem študiju zgodovine razkola do prepričanja, da je katoliška Cerkev prava, od Kristusa ustanovljena. Na podlagi tega študija so se zedinili s katoliško Cerkvijo. Zato je študij razkola, če je podprt z resničnimi dokazi, jako važen pri cirilmetodijskem delu. Izdala naj bi se knjiga: Zgodovina vzhodnega razkola.

3. **Tudi študij o vzhodni in zahodni Cerkvi.** zlasti nauk o Cerkvi, mističnem Telesu Kri-

štusovem je potreben. Dobra je Grivčeva knjiga "Cerkev". Zlasti se naj dobro preštudira papežovo prvenstvo.

4. Preštudirajo se naj razlike med vzhodno in zahodno Cerkvijo, in sicer: a) verske, b) juridične, c) liturgične, d) vzhodno pesništvo, e) vzhodna glasba, f) vzhodna ascetika, g) vzhodna mistika, h) vzhodno slikarstvo (ikone), i) vzhodni stil.

5. Jeziki. Pri študiju vzhodnega vprašanja je potrebno znanje teh jezikov: a) staro grško, b) novo grško, c) staroslovensko ali cerkveno slovensko, d) znanje raznih slovanskih jezikov, in sicer znanje ruščine in ukrajinščine za one, ki bodo šli v Rusijo, po potrebi tudi bolgarščine, srbsčine in makedonščine, e) kdor se hoče znanstveno poglabiti v vzhodno vprašanje, mora poznati tudi arabščino, turščino in tudi rumunščino.

6. Važen je študij papeških okrožnic o vzhodnih obredih in sploh o razmerah vzhodnih kristjanov.

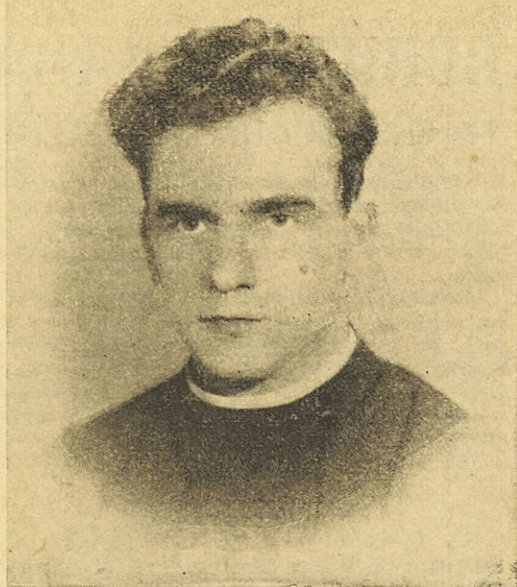
7. Poznati je treba rusko etnologijo. Kdor hoče druge narode pridobivati, mora poznati njih dušo, njih šege in navade, njih mišljenje, z eno besedo, njih etnologijo.

8. Literatura. Vsi, ki hočejo širiti unionistično misel med pravoslavno inteligenco, je tudi prav, da poznajo rusko literaturo, predvsem boljševiško in tudi boljševiško. Naj bi poznali ruske mislece: Homjakova, Solovjeva, Bulgakova, Berdjajeva in druge. Poznati naj bi tudi rusko teološko literaturo. Delali naj bi na to, da se ustvari in izda katoliška literatura v ruskem, beloruskem in ukrajinskem jeziku. Posebno naj bi se izdala apologetična literatura. Prav tako so potrebne knjige o socialnem vprašanju, ki bi v katoliškem duhu obravnavale to vprašanje.

9. Poznati je treba sodobno rusko pravoslavno cerkev in posebej še sedanjo komunistično ateistično pravoslavno cerkev, ki so jo ruski komunisti v zadnjem času ustanovili.

IV. UNIONISTIČNO SLOVSTVO

Izdajajo naj se knjige in brošure, ki vsestransko obravnavajo vzhodno vprašanje. Izdaja naj se v raznih jezikih. Priporočamo, da se prevede in izda knjiga P. Mana: Naši lošeni bratje in mi. Ko bo prišla verska svoboda, tedaj bo treba pred vsem gledati na to, da se izdajajo apologetični spisi in tudi razne druge poučne knjige. Treba bo ustanavljati na Ruskem katoliške knjižarne, književne založbe, knjižnice. Treba bo vzgojiti tiskovne apostole, ki bodo zlasti širili katoliški tisk. Treba bo izdajati katoliške liste, dnevnike, tednike, razne katoliške revije. Ko se zruši komunizem in njegova oblast, še ne bodo zrušene komunistične zmote. Moramo misliti na to, da je mladina v komunističnih državah fanatično brezverska. Pa tudi tisti, ki bodo še kaj vere imeli, bodo versko čisto zmešani. Kakor se čuje, nastajajo razne pravoslavne zmote in sekte. Kako se boriti proti ateistični boljševiški "duhovščini", ki je prežeta s komunizmom. Treba je, da bomo katoličani vsega sveta pomagali pri kristjanizaciji sveta z ustanovitvijo skupnega tiskovnega apostolata, ki bo širil Kristusove nauke med katoličani, med

Novomašniško posvečenje v bizantinsko slovanskem obredu je prejel 24. decembra v Rimu slovanski rojak-begunec preč. gospod Pavle Krajnik, nekaj dni kasneje pa je daroval svojo prvo daritev. Posvečenje in nova maša sta se vršila v ruskem semenišču pri S. Maria Maggiore. Novomašnik ima starše v Argentini. — To je že tretji od mladih slovanskih duhovnikov, ki so se v zadnjih letih vzgajali v Rimu v Rusicumu in se posvetili pripravi za delo med vzhodnimi kristjani.

pravoslavni in brezverci. Predvsem je treba gledati na to, da ima vsaka katoliška dežela poleg drugih katoliških listov in revij še posebej vsaj dva izrazito unionistična lista, in sicer en list za preprosti narod, pisan čisto poljudno, in enega za znanstveno obravnavanje vzhodnega vprašanja. Za poganke misijone izhaja po vsem svetu na stotine misijonskih listov, morda tudi še več, kar je vse hvale vredno; za unionistično misel, ki je dandanes zelo aktualna, pa nimamo skoro nikakih listov, niti 20 na celem svetu. Vsled komunistične poplave jih je celo od teh moralo več prenehati. Prijatelji cirilmetodijske ideje naj po vsem svetu snujejo unionistične liste in izdajajo unionistične brošure in knjige ter knjižnice.

V. UNIONISTIČNA VZGOJA NARODOV

Bolj kot kdaj je treba dandanes vsepovsod uplrvati, da se ljudje v verskem in cerkvenem oziru zbližajo in zedinijo. Unionistična vzgoja narodov je nujno potrebna. Unionisti, lajki in duhovniki, naj vsepovsod širijo unionistično idejo in se pri tem poslužujejo vseh nadnaravnih in naravnih sredstev. Unionistična misel je jako malo razširjena med katoličani, še manj pa med drugimi kristjani. Sicer se oglašajo povsod glasovi za zedinjenje, toda to je sorazmerno jako malo.

ANTON MERKUN, U. S. A.

BORBA V BARAGOVEM MISIJONU

IV. K HUDODELCEM PRIŠTET

Približalo se je kitajsko lunino novo leto. Komunisti so po cestah rajali in plesali in se izživljali, obenem pa iskali vedno novih načrtov, kako bi škodovali katoliškemu misijonu.

Za kitajsko novo leto imajo Kitajci navado, da nalepijo na vrata in okrog njih razne napise, ki izražajo noveletne želje in prošnje k bogovom za varstvo v novem letu. Katoličani seveda nalepijo katoliške r.k.e. Zanimalo me je, kaj bodo napredni katoličani v ženskem zavodu nalepili. Zato sem dan pred novim letom stopil pogledat. Kaj najdem?

NESREČNI TABLICI!

Nad glavnimi vrati, ki vodijo v kuhinjo in sobo starca, ki je postal orodje v komunističnih rokah, visita dve tablici z napisom: "Slava padlim komunističnim borcev!" Ob stenah vrat pa rdeč papir, na katerem se je v verzih poveljevala zmaga nad Kuomintangci.

Zelo me je užalo, pa tudi ujezilo vse to. V misijonski hiši rdeča propaganda! Vprašam starca in starko, kaj to pomeni. Nerodno izkašljata, da sta imela dva sina, ki sta pred 20 leti padla kot komunistična borca, zato so jima pa sedaj "osvoboditelji" prinesli ti tablici in ju obesili nad vrata.

"Vzemita proč, saj dobro vesta, da v cerkveni hiši ne smemo izbežati vojaških in političnih znakov."

Ne ubogata. Sam snamem tablici in ju izročim starki, da vrne te stvari "osvoboditeljem". A komaj zapustim hišo, starca sama spet obesita tablici na prejšnje mesto. Jaz pa grem in spet snamem tablici ter ju nesem s seboj v svojo sobo, njima pa naročim, naj povesta "osvoboditeljem", da imamo cerkvene postave, ki ne dovoljujejo vojaško-politične propagande v cerkvenih prostorih.

KOMUNISTI NAD MENOJ

Računal sem, da bodo sledile težke posledice! In res: Glavni izmed "osvoboditeljev" so drugi dan po novem letu prišli k starcu in mu prinesli riža ter mu voščili srečno novo leto. Ko so zvedeli, kaj se je zgodilo s tablicama, so se vsi pripodili v mojo sobo: Kralj, politični komisar in še dva komunisti višje stopnje, za njimi pa sta boježe capljala starci in starka, ki se nista upala pretrdo nastopiti proti dobrotniku-misijonu. Komunisti so bili sila razjarjeni in se niso prav nič obvladali, temveč vsi naenkrat vpili name, mi grozili s pestmi in izjavljali, da take žalitve pač ne morejo prenesti.

Prinesel sem "slavni" tablici, ju položil na mizo ter čakal, da so se navpili in me ozmerjali kakor jim je bilo drago. Uverjen sem bil, da bo vsemu temu sledila preiskava, nato prepoved širjenja vere in moj zapor. Zato sem tuhtal, kako in kaj naj rečem, da bi opravičil moje ravnanje. Prosil sem jih, naj mi puste besedo. Pristali so; jaz sem pa dejal:

"Sem na Kitajskem kot jugoslovanski državljani. Moja država je priznala vašo oblast. Vi ste po zakonu, izdanem od Maotsetunga samega, dolžni ščititi pravice tujcev, zlasti tistih, ki so člani naklonjenih držav. Toda Kralj, ki ima visoko mesto v vladni stranki, ne le, da me ni ščitil, ampak je ponovno ščuval ljudi zoper mene, tako da me v lastni hiši ljudje zmerjajo z "evropskim hudičem". Vprašam vas torej, politični komisar, ali je dovoljeno šefu policije tako ravnati s poštenim tujcem?"

Zadel sem v živo. Politični komisar je Kralja na videz trdo prijel, meni pa dejal ljubeznivo: "Vzemi tablici in ju vpišite naš obedi nazaj nad vrata, drugače ti je prepovedana svoboda širjenja vere."

MOJ UMIK — KOMUNISTIČNI TRIUMF

Lahko si mislite, kako se mi je v srcu upiralo, a vendar sem vzel tablici, šel v ženski zavod in dejal vpišite vseh prebivalcev: "Obesil bom komunistični tablici nad vrata, moralno prisiljen, čeprav se zavedam, da po cerkvenih postavah tega ne smem; da prepričam večje zlo, to storim."

Ko sem tablici obehal, so me rdeči fotografirali; potem so odšli.

Starec, Ninfa in rdeči so triumfirali. Pristal sem na poraz ne iz strahu za lastno kožo, ampak iz strahu za Cerkev v Ningtuju. Posebno me je bolelo, da so me fotografirali, ker sem vedel, da bodo mojo sliko rabili, kakor jim bo kazalo, zdaj kot propagando, kako jim celo duhovniki širijo slavo, zdaj kot dokaz, kako smo duhovniki uporni, ko celo vladne znake samovoljno mečemo v staro šaro. Sprejel sem ponižanje, vdan v voljo božjo, tolažeč se, da so celo fotografije našega dobrega škofa dr. Rožmana uporabljali v najbolj zlohotne namene, a mu je vendar Bog vse to obrnil na dobro.

Kralj me je torej ukanil, a kmalu sem mu porinil.

KAKO SEM SE IZMUZNIL NA DEŽELO

Ne deželi v hribih imamo lepo misijonsko postajo Tungchao. Tam sta umrla dva katoličana, eden pa je čakal na poroko. Katchist me je prišel klicat, naj grem tja. Kralj mi je dvakrat odbil dovoljenje, zato sem vedel, da se ga ne splača več prositi. Hotel sem narediti tako, da Kralja postavim pred dovršeno dejstvo, sebe pa pred oblastjo zaščitim.

Dal sem napisati Kralju pismo, v katerem mu poročam, da sem bil nenadno klican k bolniku v Tungchao, da je bil policijski urad na žalost v zgodnji jutranji uri zaprt, zato, po smernicah Kralja samega za tak primer, le obveščam policijo, kam grem.

Bil sem že tri ure na poti, ko Kralj prejme moje pismo. Pihaj je od jeze. Jaz sem pa lepo mirno dospel v trg Lokow, kjer je bila drugi dan zjutraj poroka. Javil sem se na policiji, ki me je prav prijazno sprejela in mi dovolila svobodno gibanje.

BRŽ ZA MENOJ!

A Kralj je že poslal ogleduhe za menoj. Ko sem drugi dan proti večeru kramljal za mizo pri kmetu katoličanu, nenadno vstopi v sobo vojak s civilistom, povpraša po meni in naroči, naj se takoj javim na policiji. Kmetje so me preplašeni pogledali, prepričani, da sem aretiran. Najbolj zaveden me je spremljal tja in mi dejal: "Če zapro vas, morajo zapreti tudi mene, tudi mučeništvo rad z vami pretrpim, saj sem star in razumen, da ste radi poroke mojega sina prišli v to nevarnost."

Na policiji, še zjutraj tako prijazni, so bili sedaj silno surovi. Zahtevali so, naj se takoj vrnem v Ningtu ali pa koga pošljem tja, ki mi s policije prinese potrdilo, da nisem špijon.

Poslal sem v Ningtu kmeta, poštenjaka, sam pa takoj odrinil naprej v Tungchao. Kmet na policiji v Ningtu ni nič opravil. Kralj je bil od jezov ter ukazal kmetu, naj mi hiti naročiti, da se moram takoj vrniti v Ningtu. Ko je bil pa kmet kake kilometre iz mesta, je Kralj poslal za njim vojake, ki so ga prijel, odvedli nazaj na policijo in pregledali. Našli so pri njem Wolbankovo pismo zame in nekaj zdravil. Vse so mu vzeli in prepovedali, da bi šel še kaj v župnišče, preden se napoti k meni. Kralj je upal, da bo pri kmetu našel kaj takega, kar bi mene obremenilo, a se je zmotil.

MISIJON V TUNGCHAU

G. Wolbang je uvidel, da je zame položaj kritičen, zato je poslal za menoj našega vratarja. Sproščen v naravi lepih hribov sem po šestmesečnem suženjstvu komunističnega terorja v Ningtuju kar svobodno zadihal. Pet dni sem v Tungchau mirno vršil misijon, a ko mi kmet in vratar prineseta vznemirljive vesti iz Ningtuja, sem se odločil, misijon zaključiti, dasi bi moral obiti še dve vasi.

Vratar mi je zaupal, da me Kralj smrtno sovraži in da je možno, da pošlje nadme vojake kot roparje, ki bi me na samotni poti napadli in ubili. Zato smo na povratku nazaj izbrali posebne steze, da smo se umaknili kaki morebitni tovrstni nevarnosti na poti.

Vrnil sem se srečno v Ningtu. Nifin mož me je takoj začel spraševati, kako sem se kaj imel na deželi, in je hotel hinavsko to in ono iz mene izvleči. A sem vse zamolčal, kar bi lahko vrglo na moje delo le senco sumnje. Kralj torej ni mogel najti poviha, da bi me prijel. Tri dni je čakal in premišljeval.

ZASLIŠEVANJE NA POLICIJI

Četrty dan pa — bila je nedelja, popoldne — pošlje k meni policista z naročilom: "Če nisi preveč zaposlen, pridi takoj malo h Kralju na policijo na kratek tovariški razgovor." Spoznal sem v tem zanko, a kaj sem hotel: odzval sem se in ob odhodu dejal g. Wolbanku: "Če me ne bo nazaj, vidite, da me je Kralj dal zapreti."

Že to je bilo sumljivo, da so me vedli tja, kjer so zapor. Kralj me je sprejel v svoji delovni sobi. Resen, vendar ne presurov. Zahteval je, naj spet pismeno izjavim, da sem iz-

vršil kršitev zakonov in da zaslužim kazni. To pot sem bil trmast. Odkrito sem mu priznal, da mi je njegovih šikan dovolj, da ničesar več ne podpisem, pa naj me takoj usmrtijo, če hočejo. "Če uživamo res vero svobodo, pač smem vršiti najvažnejše duhovniške posle, kadar me verniki kličejo. Zato bi lagal, če bi podpisal, da se čutim zločinca pred vladnimi zakoni. Čemu vaš zakon o verski svobodi, ki ste ga celo po stenah nalepili in tako razbobnali?"

NEVAREN TRENUTEK

Kralj je postal strupen. Odločil je, naj vpriči njega premišljujem nekaj ur, ali sem zločinca ali ne. Res sem premišljeval, med tem zmotil vse tri dele roznega venca, nato pa djal Kralju: "Po dveh urah premisleka sem še bolj prepričan, da se nisem še pregrešil zoper vladne zakone, in zato ne podpisem nobene izjave. Protestiram, da me brez pravega vzroka očitrate v osebni svobodi. Oprostite, odhajam!"

Vstal sem in odšel. Kralj pa je skočil za menoj in me zgrabil za roke. Kot nagajivim kranjskim fantom mi je šinila v glavo misel, naj se ršim njegovega prijema, da vidim, ali me res hoče s silo pridržati. S prvim sunkom se ga oprostim in Kralj se je opotekel po stopnicah kakor je dolg in širok. Tedaj zavpije policajem: "Zgrabite ubežnika, streljajte!"

V hipu so me 4 policaji zgrabili in dva sta namerila name puški. Kralj pa že s pestjo zamahnil proti moji glavi. "Ne storite tujcu nič zalega!", se je tedaj začel od nekdaj ukaz. Še danes ne vem, kateri izmed rdečih mi je tedaj rešil življenje. Kralj je ves divji tolkel po mizi in me zmerjal, da sem slabši od roparjev, ko dnevno sklepam v cerkvi roke k molitvi, predstavnika policije pa skušam ubiti in zbežati. Tako je divjal nad pol ure, jaz sem pa molčal in vdano čakal na svojo usodo.

Spet mi je Kralj ukazal dve uri premišljevat o zločinu. Pošteno sem si res ta čas izpraševal svojo vest in se spominjal grehov, ki sem jih zagrašil, ne pred rdečo oblastjo, ampak pred Bogom. Ker Kralju le nisem hotel priznati zločinov, je proti večeru prišla višja komunistična glava, ki je najprej zaslišala Kralja, zakaj me zadržuje, in nato mene. Priznal sem, da sem zelo užaljen, ko me Kralj sili pismeno priznati zločine, ki jih nisem storil, in da mi kratje osebno svobodo. Kralju da sem se iztrgal iz rok iz protesta proti krivičnemu postopanju z menoj, ne da bi mislil na kak beg ali celo uboj, saj sem prej jasno povedal, da odhajam domov, v župnišče, kjer me vsak čas lahko spet dobi. Zato da se mi zdi beseda o begu in poskušenem uboju strašno natolcevanje, ki bi po mednarodnih zakonih zaslužilo veliko večjo kazni nego moje ravnanje do njega.

REŠEN — ZAENKRAT

Sodnik je milostno razsodil, naj grem domov, v bodoče naj pa ne hodim več na deželo, kjer je polno roparjev, češ če bi me kak ropar ubil, bi tuji časopisi takoj pisali, da so me ubili komunisti. — Ironija brez primere:

MISIJONSKA POTA IN ŠE KAJ

RAZSEŽNI DELOKROG

Misijonar-duhovnik veliko potuje in v vednem neposrednem stiku z izročeni mu dušami doživlja marsikaj morda veselega, pa tudi prevečkrat stvari, ki kot težka mora težijo čuteče srce poslanca božjega. Tudi ko se za daljši ali krajši čas zaustavi na osrednji misijonski postaji, svoji izhodni točki, vsaj njegov duh roma od enega do drugega konca pokrajine, od malega naselja do onega važnega središča, kjer nasprotnik že skuša nasejati ljulke v komaj nekoliko zrahljano misijonsko gredo. Boli ga, ker se mu ni mogoče povsod in vedno osebno staviti na branik nauka, ki ga oznanja potujoč. Res, katehist je tu, on bo negoval vrženo seme, plel in prlival brstečim bilkam. Z združenimi močmi bodo tisti, ki jih milost vabi, na misijonarjevo pobudo in pod njegovim vodstvom postavili lično kapelico v domači vasi. Tam bo katehist zbiral vse, ki so se prvi odzvali, skupno bodo ponavljali katekizem, molili in zopet molili ter tudi peli. Še drugi se jim bodo pridružili in jih bo tako vedno več. Vaški učitelj je zbral šole godno mladino. Tudi oni potrebujejo svoje zbirališče, lastno streho. Ko je kapelica dovršena, naj zraste iz tal tudi še šolska stavba. Tu ima poleg misijonarja besedo domači učitelj, ki bo skrbel, da bo šolska mladina čimprej imela streho nad seboj.

To so nekake podružnice osrednje misijonske postaje, kjer nimajo stalnih misijonarjev. Pokrajina, ki pripada osrednji postaji, je posejana z njimi, in če je delovanje povoljno, ima potom njih misijonar možnost približati si sleherno človeško bitje. Vaška kapela in katehist ter domača šola s primernim učiteljem so velikokrat točka, ki povzroča misijonarju nemale skrbi. Naša apostolska prefektura šteje okoli 160 katehistov in prav toliko kapel, vaških učiteljev pa 150.

PROMETNA SREDSTVA

Misijonar mora biti v čim tesnejšem stiku s svojim zaledjem, ker od njega prihaja življenje v vsako misijonsko srenjo in šolo. Zato ga dolžnost pogosto kliče na pot. Najmanj,

pravkar sem bil na policiji v smrtni nevarnosti, pa mi izjavljajo, da je moje življenje njim tako drago, da me zaradi moje življenjske varnosti ne puste iz mesta.

Kralj mi je ob slovesu dejal: "Boga zahvali, da si tujec, sicer bi bil danes že med mrtvimi."

Večer je že bil, ko sem se vrnil v župnišče. G. Wolbank je bil ves srečen, da so me izpustili. Tudi katoličanom se je razvedril obraz. Kot da bi se nič ne zgodilo, sva se takoj naslednji dan lotila še bolj gorečega oznanjevanja božje besede, pričakujoč, da bova kmalu spet doživela kaka nova nasprotovanja.

JANEZ KOPAČ CM

kar se pri nas zahteva, je, da dvakrat na leto obišče vse njemu izročene. Zelo različne so take misijonske ekspedicije, kakor so različne pokrajine, kamor so namenjene. Pri nas je že nekaj dobrih cest in je torej tovorni avto v pomoč. Zatem sledi motorni čoln in na južnem koncu prefektore imamo pirogo z majhnim motorjem, ki zelo dobro služi, ker je zelo ohratna, a ni mogoče naložiti večjega tovora. Navadna piroga je splošno v rabi, ker ij zadostuje že nekoliko centimetrov vode. Stehni misijonar ima svoj bicikelj radi njegove lahke uporabnosti, ker je navadna steza že dobra za kolesarjenje. Čez razsežnejše plitve močvare se pa mora misijonar dati nositi v posebnih nosilih, kar nikakor ni prijetno in ne zabavno.

PRTLJAGA IN NOSAČI

Ko misijonar zapusti kamjon ali motorni čoln, potrebuje poleg vsaj enega osebnega služabnika večje ali manjše število nosačev za včasih precejšnjo prtljago, kajti mnogo stvari je treba vzeti na tako pot, ki se zavleče na več tednov ali v nekaterih vikarijatih na cele mesece. Poleg perila, hrane in potrebnega za kuho in pranje spremlja misijonarja kovčeg s prenosnim oltarjem in vsem, kar kot duhovnik potrebuje. Navadno vzame s seboj primerno zalogo šolskih potrebščin za vaške šole ter katehiste in katehumene. Večkrat je obvošččen, da je ta ali ona kapela ali šola potrebna nujnega popravila; tedaj je treba natovoriti še nekaj zidarskega in mizarskega orodja ter vzeti s seboj na pot še sposobne delavce, ki spotoma služijo kot nosači. Sicer je treba najemati nosače za vso potno prtljago na licu mesta, kar ni vselej najlažja zadeva, ker domačini niso vedno voljni tudi proti plačilu izvršiti misijonarju to uslugo. Res je, da morajo biti pogostokrat na uslugo že raznim upravnim funkcionarjem, in že vsaka majhna potovalna kolona potrebuje najmanj deset ali dvanajst mož krepkih mišic in trdnih nog, kajti navadno so najeti za en dan hoje in je za naslednjo etapo treba iskati drugih.

MISIJONSKA EKSPEDICIJA PO JEZERU

Preteklega julija se je naš oče Gerard podal na tritedensko misijonsko potovanje v pokrajino ob zahodni obali jezera Tumba in tudi nekoliko v notranjost. Natovorili smo motorni čoln z vsem potrebnim za dolgo pot, ker v vijugah bo treba prepluti okoli 120 km, to je tja do skrajnega južnega konca jezera in nazaj. Ni tako enostavna plovba po teh ekvatorskih vodah kot bi si to morda prvi hip mogli predstavljati. Treba se je prepustiti vodstvu domačinov, ker voda ni povsod dovolj globoka ter bi zato mogli v nesrečo, zlasti z našim motornim čolnom, ki nima trdnega trebuh, kajti vozi tod že okoli dvajset let in bi bile zanj pod vodo skrite čeri še posebej nevarne. Naš črni krmar se izvrstno znajde; ima pa tudi že dolgoletno prakso in

je ponosen na svojo službo, zlasti ker njegovim ušesom zelo prijetno de naslov: šofer motornega čolna. No, poleg vsega smo naložili še 250 opek in so tako potniki odpuli.

V NEVARNOSTI

Misijska ekspedicija je menda vse srečno in po načrtu izvršila (mene namreč ni bilo zraven), le ob povratku skoro čez 3 tedne se je, poldrug dan pred prihodom, baje velik krokodil zaletel ob motorni čoln. Dejstvo je, da v spodnjem srednjem delu levega boka začela vdirati voda v notranjost. Treba je bilo čim prej zapluti proti bregu jezera ter med tem z vsem mogočim preprečiti, da bi voda v čolnu naraščala. Enkrat na varnem so čoln izvlekli na suho, kar ni ravno najlažje, če ni potrebnega pri roki. Tedaj šele se je dalo ugotoviti, kaj prav za prav je bilo: očluščila se je velika in debela skorja rje ter odprla kakih deset večjih in manjših lukenj na površini par kvadratnih decimetrov. Iana, enkrat odkrita, se pač mora zaceliti, vsaj za silo. No, črne glave so vsekakor iznajdljive. Poiskali so primerno količino drevesne smole, jo nataknili na kos lesa in prižgali. Raztopljeno smolo so pustili teči na prizadeto mesto ter vse pokrili z žakijevino. Dokler so bili na suhem, je to držalo, pod težo vodnega pritiska je pa začel obkladek popuščati. Ker je pa le bilo treba domov, so se eni postavili nanj, medtem ko je drugi zajemal in izlival vodo, kolikor jo je še vdiral. Tako so vendar dospeli domov ter tu zopet izvlekli sprednji del motornega čolna z luknjami na suho. Tu je slednjič bila moja naloga, da preluknjani trehuh našega starega in zvestega služabnika "Sv. Janeza Krstnika" (tako so pred davnim namreč krstili ta slavni motorni čoln katoliškega misijona Irebu oziroma Apostolske prefektore Bikoro) ozdravim in zacelim z vse boljšimi jeklenimi obkladki. Delo se mi je izvrstno posrečilo in je dotično mesto do danes popolnoma dobro, toda nič ne vemo, kdaj, na katerem mestu in v kakšni vodi se bo prihodnja nova rana odprla...

PROCESIJA

Odkar sem v tej deželi, sem letošnjega 15. avgusta videl prvo procesijo. Tu sila priredili pravo evharistično procesijo, kot so v navadi v krščanskih deželah. In reči je treba, da se je popolnoma obnesla, seveda po zaslugi prirediteljev misijonarjev. Vse ljudstvo se je razvrstilo v lepem redu ter pobožno v posameznih skupinah izmenoma molilo rožni venec ali pelo nabožne pesmi v domačem in latinskem jeziku. Vidni so bili zlasti šolarji in deklice, gojenke sester, v njih prazničnih krojih, in pa vojaki, ki so bili častno zastopani. Sodimo, da se je spreveda udeležilo nad 1500 oseb, kar je zelo veliko za naš Irebu. Bog nam je naklonil lepo vreme, da si je tiste dni bogosto deževalo. Raz oltar, ki je bil postavljen na prostem ob pročelju naše cerkve, je evharistični Jezus za sklep po misijonarjevih rokah blagoslovil svoje zveste, ki so se

Ga oklenili. Prav gotovo ni ostal ta dan brez vpliva na ostale, pogane in protestante, od katerih so se mnogi udeležili pobožnosti.

EPIDEMIJA

Bilo je v juliju, ko se je tu med domačini pojavila epidemija, legarjeva mrzlica. Ker je naš tukajšnji kolonijalni zdravnik energično nastopil, je obolelo le kakih 15 oseb. Žal so štirje bolniki podlegli, od teh je bil prvi pogan in kot tak umrl. Vsi smo bili ob tej priliki dvakrat cepljeni. Zdravnik je zahteval brzojavno serum, ki ga je v najkrajšem času prineslo letalo. Na domačine je pojav napravil precejšen vtis, zlasti več dni zaporedoma sledeči si pogrebi.

Letos nam je Bog poslal enega nevega mladega misijonarja, ki smo ga pozdravili pred dobrim mesecem. Nameščen je na južnem koncu prefektore v Bolobu. Tamkajšnji domačini so ga z velikim navdušenjem sprejeli. Bog mu daj zdravja in pravega apostolskega duha pri težkem delu!

KRŠČEVANJE

Po nekaj krat na leto se v večjih ali manjših skupinah vrši na naši misijonski postaji krščenje. Dvakrat so na vrsti katehumeni-šolarji, n. pr. o Binkošti in sedaj pred Božičem. O Binkošti se je izvršilo opravilo z večjo slovesnostjo, ker je bilo med novokrščenci tudi več starejših ljudi in nekaj zakonskih parov iz notranjosti, ki so s tem uredili njihov zakon. Pred dnevi je zopet oblila krstna voda 25 šolarjev, od teh 7 deklic, ki so jih pripravile naše sestre. Bog jim daj, da bi znali ceniti veliki zakrament prenovljenja in ostali vedno zvesti krstnim obljubam.

Nje in vse, ki se na sv. krst pripravljajo, zlasti pa misijonarje, ki se z njimi trudijo, priporočam molitvi slovenskih misijonskih prijateljev.

KAREL KERŠEVAN C. M., mis. brat

Spodaj vidimo zamorske otroke v evharistični procesiji, ki so jo prvič priredili v misijonu obeh bratov Kerševanov.

Oče velikih jexer

PRVE SNEŽINKE

"Kaj vse nam je zadnji čas življenje prineslo?"

"Kaj? Mnogo. Če hočete, kar po vrsti in brez reda, kot je življenje prinašalo. Slabo in dobro. Slabo: iz Saula je odšel jezuitski pater z dvema bratoma. Dobro: staknil sem na ladji Gašperja Shulteja, ki se mi je ponudil za strežnika in oskrbnika. Slabo: za jezuiti so se poslovile še uršulinke, ki so bile poučevale deklice. Dobro: iz Slovenije je prispel nov bogoslovec Andolšek. Slabo: umrla mi je sestra Amalija. Dobro: iz Liona sem prejel 4875 frankov, iz Pariza pa 1428 dolarjev. Slabo: posvetil sem premladega bogoslovca — 21 letnega Bouriona. Dobro: 3. pokrajinski cerkveni zbor v Cincinnatiju. Dva dogodka, ne dobra ne slaba: kmalu bi zmrznil in pa misionar Janez Čebulj je začel nositi brado."

Tako je škof Baraga raztolmačil svojemu prijatelju kapitanu Flanniganu v Minnesoti Mjine. Stari Irec s košatimi obrvi in lepimi belimi lasmi, ki so rasli v močne zalisce, je prijazno gledal škofu v obraz.

"Potem pa..." Baraga je počakal.

"Potem pa?"

"Potem pa — prve snežinke."

"Gotovo, saj smo po Vseh svetih."

"Drugače mislim," je nadaljeval Baraga.

Mirne, zelene oči starega kapitana so ga vprašujoče zrlle. Poteze ob ustih so se močneje zarezale navzdol, spodnja ustnica je ohlapno štrlela naprej.

"Da, prve snežinke. Naduha me zdeluje. Življenje se mi nagiba v zimo."

V sobi je zavladala dolga mučna tihota.

Spet je začel škof: "Jutri bo torej veliki dogodek."

Na obraz priletnega Irca je posvetila sreča. V kotu se je zganila žena Helena. Lepo materinsko obličje je spokojno zrla k mizi. Roke so s pletenjem omahnile v naročje. Uresničile so se dolge, lepe sanje, ki jih toliko mater sanja. Škof Baraga bo v tej cerkvi posvetil njenega edinca Patrika v duhovnika. Kako je te sanje spremljala z molitvijo, kolikrat se bala, da bodo nenadoma prekinjene. Sam Bog jih je vzdrževal, da so po tolikih letih dosanjane.

"Duhovnik bo."

Spet molk. Vsak po svoje misli. Ni treba besedi.

"Duhovnik. In duhovnik je mučenec."

Škofove besede so kot nož v srce materi Heleni. Le zakaj dobri škof podira njena sanje? Kaj ubija njeno srečo? Trpke poteze so se ji vtisnile v obraz, v oči so se zasvetile solze. Ni upala dihati. Čakala je odrešilnih besed.

Starega kapitana ni toliko zadelo. Vedno je sodil treznejše. Res takih besed še ni čul, a je često srečaval na potih po vodah duhovnikov, te neutrudne tihe Gospodove apostole, ki so z ogromnimi žrtvami nosili seme božje besede v vse konce sveta.

"Da, mučenec. A Bog ga v to kliče. Saj ni mučeništvo samo sebi namen. Bog mu hoče dati bogato plačilo, zato ga v to kliče."

Počasne besede so prepričevale. Vsaka poteza v škofovem obrazu je govorila o istem: o neprestanem mučeništvu Kristusovega delavca. Trpke, globoke poteze, ki pa so vendar nosile pridih nepoznane sreče — potrdilo božjega poslanstva.

Mati je mislila. Saj je bila prav za prav vedno prav takih misli. A ni si jih upala tako jasno izraziti, tako neizprosno izreči. Ve, raj je življenje, ve, kaj čaka sina. Čudno. Sin je prej kot ona vedel v jasnih izrazih, kaj ga čaka. In je vztrajal pri tej odločitvi. Lepe misli so ji silile v dušo.

V istem času so si gostje v župnišču delili ležišča. Sobo so namenili škofu, ko se vrne od Flanniganovih. Škofov spremljevalec duhovnik Jaker se je zleknil v star naslonjač na hodniku. Domači župnik Foks je legel po tleh. Prag vrat je služil kot zadovoljivo zgled. Novomanik bo prenočil pri sosedovih.

"Kje je študent?"

"Morda si je že sam poskrbel ležišče!"

"Friderik," je poklical župnik Foks študenta Eisa, ki je na dvorišču klal tele.

"Kaj bo?"

"Kje boš spal?"

"Ne skrbite zame. Bom že kje." Pa je dobro vedel, da noč ni bo časa za spanje. V hiši ni še prav ničesar za pod zob za jutri. Tudi v cerkvi še ni pospravljeno. Vso noč bo treba pošteno delati, da bo vse v redu.

Stalno se mu vrača ista misel: kje stakniti slavnostni sedež za škofa. To bo najteže.

"Ne reži tako globoko!" ga je opomnil pomagáč.

"Saj res. Daj še ti malo, bom jaz držal."

Z mislijo je prišel na dan: "Poslušaj, kje bi dobili sedež za škofa?"

"Bog pomagaj! Zdaj sva pri teletu. Bož že potem na tisto misli."

O polnoči sta končala. Sedaj pa cerkev. Friderik je že vse pretaknil, a ni nič primernejega. Končno opazi v zakristiji klop. Premeri jo z očmi in že se je žaga zajedla v les. Pribiti je treba noge in naslonjač, pa bo. Še za-

veso čez. Res krasen škofov sedež. A kje so še sveče, kje preproge, kje tisoč drobnarij?

Zjutraj je bilo vse nared. Le pred sveto mazo je šepnil študent Friderik domačemu župniku nekaj na uho. Župnik je odšel preko dvorišča k sosedovim in se kmalu za tem vrnil z dvema hleboma kruha. Študentu je zaigralo na obrazu zmagovalje. Tako: sedaj je vse.

Med krasno slovesnostjo v cerkvi, kamor se je nagnetlo za čuda ljudi iz vse ontongonske doline, so študentu še vedno uhajale misli v kuhinjo: ali je vendar vse pripravljeno? Po svoje je doživljal Patrikovo posvečenje.

Prve snežinke: revmatizem in naduha. Res — znanilke zime. Nove so se pojavile. Frideriku so misli na zimo zgibale dušo. Prihaja, zares prihaja. Treba bo dati račun. Že dalj časa čuti, kako se mu tresejo noge in roke. Znaki starosti.

"Ti mraz, ti," se dobrodušno huduje stari škof Friderik. "Kakšno si mi spet zagodel! Kaj ti je bilo res treba šariti okrog mojega kruha, lonca z mlekom in umivalnika, da mi je vse zmrznilo? Pa še bolnika imam v hiši. Asiški ubožec te je imenoval brata, pa mi tako nakaniš."

Leto 1863 se je slabo pričelo. Škofu je zbolel sluga Gašper. Bolezen je zamenjala vloge: škof je postal svojemu služabniku strežnik.

"Gašper, kaj bova pa danes skuhalo?"

"Ne vem," je bilo nerodno bolniku v postelji.

"Jo že imam: krompirjevo juho in krompir v oblicah. Bo prav?" se je smehljaj škof in si natikal umazan predpasnik. Nasekal je trske in zakuril. Odbral je iz vreče krompir in prišel s kuho. Močno je pokašljeval, ko je hodil med kuhanjem po sobi z brevirjem v rokah. Za zavretje krompirja res ni potreboval kuharske knjige. Od časa do časa je prekinil, pa povprašal bolnika, če bi kaj rad.

Kadar je bilo tiste čase kaj novega, vselej je prišel povedat bolniku:

"Gašpar, 20 milj daleč bo treba k bolniku. Ti bodo že sosedovi skuhalil."

"Gašper, nov študent se je javil, pa duhovnik Andolšek odhaja v drugo škofijo. Jezuiti se bodo spet vrnil in indijanski molitvenik bom v tisk dal in 1000 goldinarjev bom prejel z Dunaja kot mi pišejo."

"Dobro in slabo."

"Tako je. Dobro in slabo. Pa še nekaj: škofijski sedež bova prenesla, ko boš zdrav!"

"Kam pa?"

"V Marquette. Le brž ozdravi, Gašper, potem bova odšla. Prav potjiho, veš, čisto po francosko. Da nama ne bo nerodno, ko bi se poslavljali od naju."

Gašper je zaspal. Sanjalo se mu je, da sta skupaj s škofom prenašala velik neroden škofovski stol proti zahodu. In sanjalo se mu je, da se poslavljata in da jočejo za njima, za njim še bolj kot za škofom. Zjutraj ga je bilo sram, ko se je zbudil. Resno je pomislil, ali bi res njemu bilo kaj nerodno, ko bi bilo

slovo slovesno, pa je videl, da nič. Zanj bi se malokdo zmenil. Je pač samo za senco rojen. Prav je tako, si je mislil in delal načrte za odhod.

Tiho sta se poslovila iz Saulta, tiho sta prišla v Marquette. Brez slovesnega sprejema, brez slovesnega kosila. Zadovoljila sta se s krompirjevo juho in krompirjem v oblicah.

"Gašper, uršulinke se vrnejo. Na treh koncih bodo prevzele šolo."

"Sijajno."

"Vendar jih hoče vladni agent pregnati."

"Žalostno."

"A so mu Indijanci na zborovanju pokazali bojne sekire."

"In?"

"In je rekel, da je zelo zadovoljen, če uršulinke ostanejo."

Potem sta delala. Vsak po svoje. Govorila nista mnogo. Včasih kaj malega, za spremembo.

"Gašper, spet snežinke."

"Poleti?"

"Poleti ali pa jeseni, kakor vzameš. Čakaj, preučeno govorim. Vidiš, bolezni prihajajo. Zdaj prva potrka na vrata: Friderik stari, si doma? K tebi bi rada. Pa se mi vseli v žile in mišice. Potem druga: Friderik, Bog s teboj! Pa se vsesa v pljuča. In tako dalje druga za drugo. Kaj misliš, kakšna znamenja so to?"

"!?!!"

"Vidiš, to so snežinke, ki napovedujejo zimo. H koncu gre moja pot. V pozni jeseni sem, čeprav je zunaj poletje. Zdaj mi je še srce oslabevalo in žile so mi poapnale."

Pa ni šlo Gašperju čisto v glavo. Le kaj imajo opraviti snežinke s poletjem, oslabeлим srcem in poapnjenjem žil?

V začetku oktobra 1866 je videl Baltimore mogočno procesijo: množice klerikov, 120 duhovnikov, 40 škofov, 6 nadškofov in končno baltimorski nadškof z vsem spremstvom. Vse v zlatih ornatih in v krasnem sončnem dnevu med tisoči ljudi. Amerika se je čudila.

Drugi dan je nadškof Špalding, sedež na vzvišenem prostoru, slovesno prišel z običajnimi obredi cerkvenih zborov. Po uvodu je spregovoril z nenavadno težkim, nizkim glasom: "Molite za marquetteškega škofa Friderika Barago, ki je težko obolel in leži v bolnišnici sv. Neže."

Časopisi so prinesli kratko: "Danes zjutraj je zadela na stopnicah baltimorske nadškofijske palače marquetteškega škofa Friderika Baraga kap. K sreči ga je pri padcu ranil škofovski križec, da mu je oteklo precej krvi, kar mu je rešilo življenje."

Strežnik Gašper je zvesto sedel pri škofu in mu stregel. Misli smo krožile okrog prvih snežink, jeseni, naduhe, revmatizma, srčne oslabelosti, poapnjenja žil in kapi. Vedel je, da je neka zveza med vsem tem, kakšna, pa ni doumel.

JANKO

Baragova svetost

(Po knjigi: Dr. Fr. Jaklič, Misijonski škof
Irenej Friderik Baraga)

"Kdo ste vi, ki hočete presojati svetnike božje?" čujemo v srečju trd očitke, ko naj bi govorili o njih svetosti; osramočeni moramo povešati oči.

Podobno se dogaja človeku, ki naj bi govoril o našem Baragi in njegovi svetosti, dasi ne gre tu za od Cerkve razglašenega svetnika in ima zato vse ocenjevanje njegove svetosti še posebej zgolj zaseben značaj. Ponižen, osramočen mora človek govoriti o tem, kako velik je pred nami Baraga, kakor je o tem govoriti in pisati prav in nikdar ne bo dovolj — v njegovo čast, ki smo jo dolžni velikim možem in v našo spodbudo.

Baraga je res velik. Že če gledamo njegovo življenje le v glavnih obrisih, svetlo zablesti pred nami herojstvo njegovega krščanskega življenja, kar ravno je svetost. Res ni svetost v izrednostih, v zunanjem poteku življenja in more najpreprostejše življenje biti življenje najvišje svetosti, vendar je izredno Baragovo življenje, kot se nam že na zunaj kaže, težko umeti in razložiti drugače, kot da ga nam je prav prava pristna svetost oblikovala takega.

Ko govorimo o Baragovi svetosti, nas poleg dejstva njegove svetosti zanima pred vsem svojiski značaj njegove svetosti.

Svetost je sicer na zemlji, a po svojem izvornu ni to zemska cvetica; je dar nebes, v katerem blesti njih lepota; je delo Boga in človeka, bogatih božjih milosti in človekove dobre voje; predvsem delo milosti. A milosti mora človek-svetnik odgovarjati. Za svetnika je prav to značilno — njegov tanki posluš za milost; vedno jo čuti, vsak nje gib; popolnoma se odpre in preda milostnemu delu Boga v duši.

Jadrnica na morju se v popolnem miru brezvetrne tišine ne giblje; tudi ob ugodnem vetru ne bo dobrega izida, če vetru jadra prav ne odgovarjajo. Ko pa jadra izrabijo vsak njega dih, jadrnica gladko leti po določen j poti za svojim ciljem in nazadnje v pristan.

Občudovati moramo na Baragi čudovito delo milosti, ki ji je odprl vsa jadra svoje duše, in ga je — če že njegovo življenje samo na zunaj gledamo, tako čudovito vodila: Je edini sin imovitega graščaka, dedič vsega očetovega premoženja, ki ga čaka. Po nekaj letih bo že končal svoje študije na Dunaju — to je tudi njegov načrt — in s se kot izobražen pravnik vrnil domov z izbrano svojo življenjsko družico, hčerko svojega vzgojitelja, profesorja dr. Jurija Dolinarja, bodočo gospodinjico trebanjske graščine. — Pa začuti drugi klic in mu nemudoma sledi: Postane duhovnik in se vsej svoji dediščini odpove v korist sestrí.

Kot duhovnika-kaplana Barago ljudstvo ljubi povsod, da kljub vsemu nasprotovanju janzenističnih krogov more računati na uspešno delo doma, polno zadoščenja nad prelepimi uspehi, ki jih ima in se mu še obetajo med ljudstvom. — Pa pride drugi klic — na

pot, v misijone, kamor se prav tako brez obotavljanja napoti. Marsikaj, kar ljubi, zapusti, ker ga kliče višja ljubezen.

Mnogi duhovniki, ki so kot misijonarji odšli v Ameriko, sprejmejo prvo mesto, ki jim ga ponudijo, kako že urejeno župnijo, ki potrebuje duhovnika, da niti ne pridejo na mesto, ki jim je bilo prvotno določeno. — Baraga-misijonar hiti v prve vrste in z visoko dvignjeno plamenico vere prodira v temo poganstva, Baraga je kot misijonar vedno in povsod do konca pionir. Dolga je vrsta krajev ob kanadskih jezerih, kjer je skoro 40 let deloval in trpel in umrl. A nikjer ni prejel že urejenega misijona, ampak je povsod sam na novo ustanavljal. In ko je postal apostolski vikar in kočno škof, je s to častjo sprejel še več novega trpljenja. Kot misijonar je trpel prav do smrti, da so nasledniki prejeli urejeno škofijo in želi sadove njegovega dela. On je vedno sledil klicu ljubezni do najbolj zapuščenih duš, ki so se poslavljale ob smrti brez tolažbe vere, in dal tako Bogu in Cerkvi dva indijanska rodova Otawa in Očipve, okoli 25.000 duš, da si je v priznanje velikih zaslug njegove ljubezni pridobil časten naslov "škofa Indijancev" in "Apostola Očipvejcev".

Tega življenja pač ni obdeloval klic narave, ampak je vse ena sama zvesta in stanoovitna pot za božjim klicem, ki je klical na pot junaških odpovedi in žrtvovanja za Boga in duše. (Nadaljevanje sledi.) DR. FR. G.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

Na misijonskem zborovanju ob priliki misijonske nedelje 1950, oktobra lanskega leta je bila sprejeta tudi resolucija, da se bo naslednj vsako prvo nedeljo v mesecu vršila za člane DŠV in druge misijonsko čuteče rojake v cerkvi v Ramos Mejia misijonska molitvena ura v pomoč slovenskim misijonarjem, po njej pa misijonski sestanek v dvorani. Zadnja "molitvena ura za misijone" je bila zelo lepo obiskana. Okrog 200 rojakov je pobožno molilo križev pot za slovenske misijonarje in po litanijah prejelo blagoslov z Najsvetejšim. Nato je sledil v dvorani misijonski sestanek, ki je bil prav izvrjno zamišljen. Upoštevalo načelo, da je vedno dobro mečati "utile cum dulci", si je namreč Slovenski misijonski odsek tu omislil zvočni filmski aparat, (ki ga upa v teku drugega leta izplačati izključno iz dohodkov dobrih kinopredstav, nakar naj bi dohodki bili vsi v pomoč slovenskim misijonarjem...), s katerim bo predvajal ob mesečnih misijonskih sestankih razne poučne, zanimive in tudi zabavne filme, vmes pa bodo podane točke misijonskega sestanka. Prvi tovrstni sestanek je v tem pogledu uspel lepše kot je bilo upati. Med posameznimi filmi so narzvoči z zanimanjem sledili izvajanjem petih misijonskih poročevalcev, ki so podali sliko o položaju DŠV med nami, o misijonskih molitvenih akcijah, o stanju misijonskega znankarstva, o stikih in pomoči slovenskim misijonarjem in o akciji za "Poderžajevo cerkev" oziroma Bengalskem misijonu. — Sestanka za mesec april in maj se že pripravljata in obetata biti še vse bolj zanimiva in bogata.

Še nekaj iz Indije

Indija šteje približno 400 milijonov prebivalcev. Rekli bi lahko, da je vsak peti človek na svetu Indijec. Od te ogromne množice je samo 10 milijonov kristjanov, in od teh 10 milijonov kristjanov: kaka polovica katoličanov, ostalo protestanti. — Nekaj nad 70 milijonov je mohamedancev in nad 300 milijonov hindujcev. Končno nekaj milijonov drugih veroizpovedi.

HINDUJCI IN MOHAMEDANCI

Mohamedanci se počutijo varne in močne. Spoštujejo bolj kristjane kot hindujce, "kajti" — pravijo — "kristjani in mi verujemo v enega Boga, hindujci pa imajo zabeleženih nad 300.000 bogov."

Oboji, hindujci in mohamedanci, so precej zagrizeni v njih praznoverje. Kjer postavijo kakšen tempelj ali spomenik, mora stati tam do konca sveta, tudi če nima več nobenega pomena.

Hindujci žgejo svoje mrtve; a nikdo ne joče za njimi. Če n. pr. umrje mož, ga neso na pokopališče, in tam mu žena sama podžge ogenj pri vratu. Ko truplo gori, žena pazi, da vse zgori. Ko je to končano, pobere par kosti in si jih odnese domov za spomin.

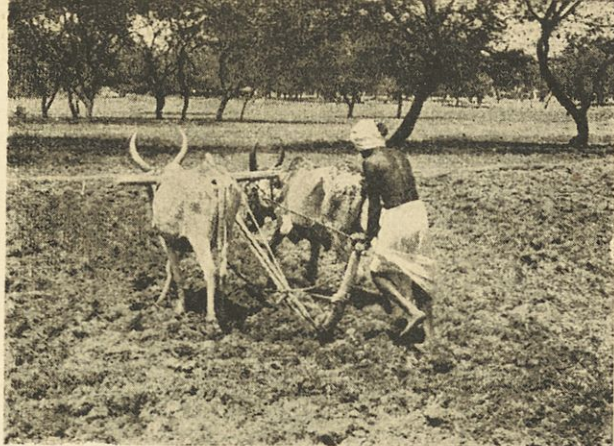
Mohamedanci ne žgo svojih mrtvih, ampak jih pokopavajo kot mi. Ko koga pokopljejo, se navadno njegovi sorodniki hočejo prepričati, je li njihov umrli šel v nebеса ali ne. Zato odrežejo eno vejo nekega posebnega drevesa in jo posadijo na grob, rekoč: "Če se bo ta veja prijel, je to znamenje, da je naš dragi šel v nebеса." Drevo je seveda take vrste, da, kamorkoli ga posadite, gotovo raste. In tako gredo vsi mohamedanci nezmotljivo v nebеса.

ŽRTVE MLADINE ZA VERO

Kako je s spreobrnjenji? Odkar sem v Indiji, nisem slišal, da bi se kak mohamedanec spreobrnjl. Hindujci pa se. Toda... Naj Vam navedem, samo par primerov, ki sem jih sam doživel ali vsaj od blizu videl.

V nekem mestu sta dve hindujski deklici obiskovali visoko šolo, ki je pod vodstvom nekih sester. Počasi počasi sta ti dve deklici zvedeli nekaj o katoliški veri in se začeli zanimati za njo, dokler se nista odločili in stopili v katoliško vero. Ko sta njih materi zvedeli za to, bi skoraj znoreli. Takšno vpitje in kričanje, doma in zunaj, da Bog pomagaj. A vse zastoj. Deklici sta ostali zvesti.

Ko sta materi videli, da se z deklicama ne da nič opraviti, sta zatožili sestre, da so prisilile njih hčerke v katoliško vero. — Tako je prišlo do sodbe. Sodnik vpraša: "Kakšna je vajina vera?" "Katoliška." odgovorita deklici. — "Ne, ne," zopet zavpije mati ene — "ne govori tako, moja ljuba hčerka. Glej tvoj oče je hindujec, jaz, tvoja mati, sem hindujka..." — "Jaz pa sem katoličanka!" odgovori odločno njena hčerka. Ker je vsako upanje, da bi ju pregovorili k vrnitvi v hinduizem, propadlo,

sta materi poskusili še zadnje: "Če se ne vrnete nazaj v hinduizem, vaju ne bomo več smatrali za naše hčerke!" — Vse zamaž; tudi materino ljubezen sta žrtvovali 16 letni deklici, samo da ostaneta zvesti v novi veri. Kmalu nato sta obe vstopili v novicijat in čez

nekaj mesecev bosta naredile prve obljube.

Tudi fantje naših šol niso kar tako. Naj Vam navedem samo en primer. Našo šolo v Madrasu obiskuje tudi nekaj visokošolcev. Eden izmed teh, hindujec, se je začel zanimati za našo vero. Neki gospod mu je dal ka-

Slovenski misijonski novomažnik na Filipinih, ki je bil pred Veliko nočjo letos posvečen g. Andrej Jerman C. M. Rojen je bil v Radomljah. Šolal se je v Ljubljani na klasični gimnaziji, ki jo je obiskoval kot gojenec lazaristovskega dijaškega doma na Taboru. Po novicijatu je začel bogoslovne študije, ki jih je prekinil kot veliko drugih, da se je pridružil protikomunistični borbi. Tik pred koncem vojne je bil smrtno nevarno ranjen in čudežno rešen v bolnišnico, kjer pa so ga zastražili partizani in ga potem sodili ter obsodili na zapore in prisilno delo v Kočevju, odkoder pa je srečno ušel. Po več dnevnem tavanju je najprej dospel v Avstrijo, potem pa v Italijo, kjer je nadaljeval na papeški univerzi Gregorijani bogoslovne študije, dokler ni leta 1947 odpetoval na Kitajsko. Tam je najprej študiral v Kunmingu, nato v Kashingu pri Šanghaju in končno na Filipinih, kjer je bil obenem profesor grščine. Zelo zapletena je bila že njegova bogoslovska pot. Bog ve, kako bo zapletena šele duhovniška... Bog mu daj svoj blagoslov, zlasti, da bi mogel čim prej spet nazaj — na svojo ljubljeno Kitajsko, graditi Cerkev.

tekizem, sv. pismo ter mu razložil nekaj najpotrebnejših verskih resnic. Med prostim časom je navadno šel v cerkev in tam bral katekizem ali sv. pismo. Fant je tako vzljubil ti dve knjižici, da ju je vedno nosil v žepu. Njegovi starši so zapazili, da njihov sin postaja nekaj drugačen kot je bil prej. Gledališče, sprehodi in hindujska družba ga ne zanima več. Postaja resen in gleda hindujske navade, če že ne zaničljivo, pa vsaj s tožnostjo. Nekega dne je pozabil nekje na mizi svoj katekizem. Oče vzame katekizem in pokliče fanta, skrivajoč za smehljajem svojo jezo. — "Kaj imaš tu?" ga vpraša odločno. — "Oh, oprostite," se obotavlja fant. — "Le hitro, vrni se k tvojemu delu!" To rekoč, stopi na cesto, vzame avto in brž v šolo. Ravnatelj ga prijazno pozdravi. A ta vrže pred njega katekizem in mu zagrozi: "Če boš krstil mojega sina, te bom ubil!"

Vseeno je fant še nadalje obiskoval krščanski nauk, in še sedaj obiskuje našo šolo in pridno študira našo vero. Dne 5. marca je bil krščen, ne da bi njegov oče ali kdo izmed sorodnikov kaj vedel o tem.

Na skrivaj prihaja k sv. maši in prejema sv. obhajilo v sobi privatno, kot da bi bil kak bolnik, ker ve, da dvomijo o njem in da ga zasledujejo, kamorkoli gre. — Prihodnje leto bo fant končal svoje študije in potem misli oditi kam drugam, kjer bo lahko prosto izvrševal svoje verske dolžnosti. — Vseeno si je izbral zelo trnjevo pot. Njegov oče je bogat trgovec. Večji del njegovega premoženja bo fantovo; toda če izve, da je on katolik, ne bo dobil ničesar. Taka je usoda mnogih, ki sprejmejo katoliško vero.

PRAZNOVERJE

Pa še eno. Se mi zdi, da sem Vam že nekaj omenil o opicah. Za hindujce je vsaka žival sveta. Bolj verni hindujci ne bodo ubili niti enega komarja ali muhe. In radi praznoverja živi v Indiji mnogo škodljivih živali. A naiboli škodljive so onice in miši. Samo ti dve vrsti škodljivcev uničita toliko pridelkov vsake leto, da bi se naša Jugoslavija lahko preživljala z njimi in še kar dobro.

Končno je vlada uvidela, da se mora nekaj storiti proti tem uničevalcem in je odločila, da se smejo ubijati. Seveda, ker v Indiji 60 let ne zna ne brati ne pisati, tale odlok zna le tisti, ki berejo žasnovise. Tako je naš sobrat pomočnik, Branko Jurič, šef mizarske delavnice v Tirupatturju, zelo rad lovil in pobijal onice. A kaj se je zgodilo? V njegovi delavnici sta delala tudi dva hinduica, in ko sta zvedela, da nihov šef lovi in ubija njih "bogove", sta mu pustila delo in delavnico in se nista več vrnila.

NACE KUSTEC, SDB, Yercaud, Indija

Slike na prejšnji strani nam prikazujejo poljsko življenje in delo v Indiji. — Ta levo pa nam kaže 3 slovenske duhovnike med Indijanci v Chileju: čč. gg. Kupljenik, Turk, Mohar (od leve na desno!).

RELIGION

Distingo á los ateos en tres clases: hay algunos que dicen clara y explícitamente que no hay Dios, y que así lo piensan: **ESOS SON LOS VERDADEROS ATEOS**; hay un número bastante crecido de ellos que no saben qué pensar acerca de tal cuestión, y que muy gustosos la resolverían jugándola á cara ó cruz: **ESOS SON LOS ATEOS ESCEPTICOS**; hay muchos más que desearían que no hubiese Dios, que fingen estar persuadidos de que así es, y que viven como si tal persuasión tuvieran: **ESOS SON LOS FANFARFONES DEL PARTIDO**. Detesto á los fanfariones; compadezco á los verdaderos ateos, pues me parece que todo consuelo ha muerto para ellos; y ruego á Dios por los escépticos, pues carecen de luces.

DIDEROT

El ateo es una alma emponzoñada por toda clase de vicios y capaz de las malidades más negras; esa alma, reflexionando que el temor al infierno viene á veces á perturbar su reposo, y comprendiendo que para ella es ventajosa que no haya Dios, procura persuadirse á sí misma.

BAYLE

Es indudable que una filosofía natural inclina á los hombres al ateísmo; pero una ciencia eminente más profunda, les conduce gradualmente á la religión.

No hay quien crea que Dios no existe sino aquel á quien tendría cuenta que no existiese. No hay argumento más propio para convencer de que el ateísmo, más bien que penetrar hasta el corazón, se detiene en los labios, que el de considerar que los ateos con frecuencia emiten sus opiniones y las defienden como si desconfiasen de sí mismos y desearan ser garantidos por ajeno asentimiento... Si estuviesen bien persuadidos de lo que dicen, esto es, de que Dios no existe, ¿á que tanta contienda sobre tal asunto?

BACON

El error de los ateos procede necesariamente de alguno de estos tres orígenes: Procede primero de la ignorancia y de la estupidez. El segundo origen de ateísmo es el libertinaje y la corrupción de las costumbres. Hay por último, **ATEOS**

de especulación y de raciocinio que, fundándose sobre los principios de filosofía, sostienen que los argumentos contra la existencia y contra los atributos de Dios les parecen más fuertes y más concluyentes que los que se emplean para establecer esas grandes verdades.

ENCICLOPEDIA FRANCESA

Los incrédulos niegan que exista un velo de un orden no perceptible, y dicen que todo termina donde concluye la vida humana... Esos difieren de los creyentes tan solo en esto; en que bajo el velo de la naturaleza, mientras los creyentes leen sublimes y consoladores misterios, los incrédulos no perciben sino monstruos y desoladores absurdos. El verdadero creyente, por medio de la fé y de la razón, alza el velo de la naturaleza; ¿qué descubre bajo él? un Dios, una religión, la más amiga que se puede imaginar de la razón y del corazón: en ella créa, y por ella vive y muere tranquilo.

GIOBERTI

Los ateos son hombres que no tienen respecto de lo verdadero, otro criterio que los sentidos; que no conocen más existencia que la propia, ni más bien que para sí, ni más deberes que respecto de ellos mismos.

CEOBULO

VELIKI PETEK

Utihnili zvonovi so v tej uri
prekinil kmet na njivi je oranje,
vsa vas zavita je v pričakovanje,
berač ne išče danes blagih duri.

Poslal je Bog na svet v trpljenje Sina,
da rešil hlapca bi, ki je bolan,
kot gobavec je z ranami obdan,
da skozi noč popelje v dan trpina.

Tesno človeku je, ko stopi v hram,
še luč je večna danes ugasnila,
ko je človeška strast Boga ubila.

Na križ razpeli so ga težki grehi;
omočil ustnice nam je v uteh,
zdaj vem, pri kom usmiljenje imam.

Riko

PREDHODNIKI RERUM NOVARUM

a) LIBERALNI KATOLIČANI

Katoliški svet pred "Rerum novarum" nikakor ni imel enotnega stališča napram gospodarskemu liberalizmu, ki si je zmagovito utiral pot v svet. Ne da bi ne videli velikih senčnih strani, ki so spremljale kapitalizem na njegovi poti. Toda mnogi katoličani so se od liberalnih gospodarskih ideologov dali prepričati, da so te nevšečnosti pač le posledica nujnih gospodarskih zakonov. Mislili so: Gospodarstvo ima svoje zakone in nihče nima pravice te zakone preprečevati. Gospodarjenje, da bo uspešno, mora biti svobodno. Če iz takega gospodarjenja sledi, da se v rokah nekaterih kopiči bogastvo, a da dobivajo delavci samo toliko, da se prežive, je tudi to neka zakonitost, ki je pač v naravni zvezi z gospodarskimi zakoni. Videli so sicer, kako trdi so ti "zakoni" za delavce, a so mislili, da v gospodarstvu samem ni pomoči. Svoboda je svoboda in zakon je zakon, ne tega ne onega ne smemo zanikati. Delavcem je treba pomagati izven gospodarstva, s krščansko ljubeznijo in dobrodelnimi ustanovami.

Ti katoličani niso sicer povsem branili liberalnega načela "Laissez faire, laissez passer", da naj vsak popolnoma svobodno gospodari, kakor ve in zna, svobodno sklepa pogodbe z delavci, svobodno tekmuje, država da naj se ne vtika v gospodarske zadeve. Vendar so zelo omejevali pravice države in naglašali svobodo, češ, tako bo za vse najboljše. Kjer se pa pokažejo težave, tam pa naj pomaga krščanska ljubezen. Organizira naj se za delavce samopomoč, snujejo dobrodelne naprave, društva za varstvo delavk, itd. — Na shodu v Angersu 1. 1890 je škof Freppel osnovni nauk te katoliške struje tako-le izrazil: "Svoboda, individualna svoboda in svoboda združevanja z vsemi posledicami, vmeševanje države, omejeno na brambo pravice in zabrano zlorab — to je naša formula o delavskem vprašanju! Po Angersu se je imenovala ta struja Angerska šola, ker je angerski škof msgr. Pie njene ideje podpiral, pa tudi katoliška visoka šola v Angersu jih je razširjala. Mogla bi se pa imenovati tudi grenoblska šola po "Revue Catholique des Institutions et du Droit", ki je izhajala v Grenoblu z enako tendenco, ali pa tudi lionska šola zaradi poučevanja prof. Rambanda v Lyonu, ki je imel velik vpliv. Politično je ta struja bila konservativna ali natančneje monarhistična.

Naipomembnejši zastopniki te struje so bili škof Freppel, Charles Perin, po rodu Belgijec in pozneje dolgoletni profesor sociologije na katoliški univerzi v Louvainu, Claud Januet, profesor na katoliškem Institutu v Parizu in kakor Perin pisec pomembnih sociološko gospodarskih del, ter končno Frédéric Le Play (1806—1882), ki je v nekem smislu predhodnik angerske struje s svojo šolo "La Paix Sociale" in pisatelji dveh revij: "La Reforme Sociale" in "La Science Sociale".

Le Play, po poklicu inženir in profesor rudarske visoke šole v Parizu, je tudi za splošno sociološko vedo zelo pomemben pisatelj, ker prelomi z zgodovinsko šolo klasičnih ekonomov in njih aprioristično deduktivno metodo in ustanovi tako imenovano metodo neposrednega opazovanja (méthode monographique). Prepotoval je veliko evropskih dežel in zbiral sociološki material na licu mesta, opazuje predvsem delavske družine in njih življenjske pogoje ter jih primerjal med seboj. "Kdor je ugotovil gospodarsko stanje delavske družine za delavska družinska stanovanja, bolniško in njene obisti".

Proti lažnim dogmam 1789, — enakost, svoboda, bratstvo —, ki so zanesle v družbo usoden prevrat, je treba znova obnoviti načelo avtoritete: avtoriteto očeta v družini, podjetnika v podjetju in monarha v državi. Obnoviti je treba tradicijo, ki so jo posvetila stoletja. Družba se mora vrniti k načelom dekaloga, da bo dosegla "socialni mir".

S posebnimi simpatijami so bili ti nauki sprejeti pri severno francoskih industrijalcih, imenovanih "patrons du Nord", zastopniki "paternalizma", kakor so prezirljivo nasprotniki njih stališče imenovali. Misel teh podjetnikov je sama na sebi bila dobra. Mnogi med njimi so se namreč zavedali, da so odgovorni tudi za dušo delavca. Njihova skrb za telesno in нравno blaginjo delavcev je bila iskreno mišljena. Velikodušno so žrtvovali velike vsote za delavska družinska stanovanja, bolnike in starostno zavarovanje, za šolstvo, itd., kakor nazorno kaže plemenito delo industrijalca Leona Harmela (1827—1915) v Le Val des Bois, ki ga je delavstvo splošno imenovalo "Bon Père", dobrega očeta.

Toda od svojih pravic in svoje avtoritete niso hoteli popustiti niti korak. Kar so storili za delavca, so smatrali kot ljubezenski dar, a ne kot zahtevo pravičnosti. Ako tako pokroviteljstvo ni združeno s primernim finim taktom, je kaj nevarno, da ga delavec neprijetno občuti in slabo sprejme. Izkušnja je pokazala veliko obojestranskih razočaranj nad takim režimom.

b) KLIC PO SOCIALNI REFORMI

Toda med tem je čas zorel za mnogo širše poglede in globlje socialne akcije. Rešilni klic je prišel iz Nemčije. V Nemčiji je industrializacija zavzela večji razmah kakor v Franciji. Tu so katoličani hitro spoznali, da nikakor ne zadošča pridigati le o reformi src, kakor so delali francoski katoliški krogi, — sicer se pa prepuštili dobri volji in usmiljenju delodajalcev, ampak da je treba socialnim prilikam odpomoči z radikalnimi socialnimi reformami.

Delavstvu je bilo treba pomagati v njegovem nezasluznem bednem položaju. Po eni strani je bilo treba z naukom in deli pokazati, da je zmotno naziranje liberalizma, da bi bila naravne in nuje tako velike krivice, ki so se delavcem godile, po drugi strani pa so se

nemški katoličani hitro zavedli, da je tudi proti nekrščanskemu marksizmu, ki se je pod vplivom komunističnih agitatorjev zlasti po Nemčiji širil, treba od katoliške strani zavzeti jasno stališče.

Zato so katoličani začeli organizirati svojo lastno akcijo v pomoč delavstva in razvijati svoj lasten krščanski socialni program, po katerem naj se izvede potrebna socialna reforma.

Osnovna zahteva je bila, naj se gospodarstvo tako preuredi, da bodo dobivali delavci pravičen delež gospodarskih dobrin in pristojno mesto v človeški družbi.

Početnik in voditelj tega gibanja je bil mogunški škof Emanuel Ketteler (1811 do 1877), ki je l. 1864 napisal knjigo "Die Arbeiterfrage und das Christentum", v kateri se je z apostolsko vneto zavzel za delovne stanove in tudi že podal prvi krščansko socialni program. Delo ni navadno tržno blago, ampak izraz človeške osebnosti in njegovega dostojanstva, piše Ketteler. Plače je treba dvigniti na človeka vredno višino; delovni čas skrajšati, spoštovati delopust, prepovedati tovarniško delo otrok kakor tudi žena in deklet. Delavstvu je treba priznati pravico do združevanja, kakor ga imajo drugi stanovi. Uvesti je treba socialno zavarovanje, stanovanjsko zaščiti delavsko družino itd. V nemškem državnem zboru kakor na konferencah nemških škofov je Ketteler bil neustrašen branilec delavskih pravic. Njegov vpliv je segal na vse strani.

V Nemčiji so Kettelerjeve ideje postale osnove mogočnega katoliškega socialnega gibanja, ki ga poznamo pod imenom **krščanski solidarizem**, ki se je politično naslonil na Centrum, kateremu so kasneje Hintze, H. Pesch, S. J. in zlasti "Görres-Gesellschaft" izdelali socialno znanstveni program. O tem več kasneje.

V Avstriji je Ketteler našel velikega učenca v **Karlu Vogelsangu** (1818—1890), pruskem baronu, ki se je iz protestantizma spreobrnil h katolicizmu in skozi desetletja bil glavni glasnik krščansko socialnih idej. Znano glasilo njegovega dunajskega socialnega krožka je bilo "**Vaterland**", ki je imelo globok vpliv na katoliško socialno delo tudi na Slovenskem. Vogelsang je bil zagovornik stanovske reforme in so kasnejši sociologi njegovo delo označili kot "**novoromantično gibanje**". Mnogo idej te struje se zrcali v kasnejših Leonovih okrožnicah, posebej pa v okrožnici Pija XI. "Quadragesimo anno". Tudi o tem bo govor še kasneje.

Kettelerjev vpliv pa se ni omejil le na nemške katoličane. Dva francoska ujetnika iz prusko-francoske vojne (1870—71) in sicer **René de la Tour du Pin** (1834—1925) in **Albret de Mun** (1841—1914) sta njegove socialne ideje prenesla v Francijo in dala Francozom prvi moderni krščansko socialni program. La Tour du Pin je nekaj let kasneje postal vojaški attaché na Dunaju (1877—81), kjer je spoznal Vogelsanga in sklenil z njim prijateljstvo. Pod njegovim vplivom je La Tour du Pin postal zagovornik stanovske družabne ureditve.

Po povratku v Francijo je La Tour du Pin ustanovil lastno glasilo "**Association Catholi-**

que", ki je postalo glasilo delavskih krožkov (cercles ouvriers), ki so se pričeli organizirati po Franciji. Ta revija zastopa iste ideje kot "**Vaterland**". Večkrat najdemo v njej prispevke članov "**dunajskega krožka**", kakor kneza Liechtensteina, grofa Blomeja in tudi Vogel-sanga.

La Tour du Pin se z vneto posveča vprašanju stanov in njih organizacijo priporoča kot najboljše rešitev socialnega vprašanja. Spočetka naj bi stanovska organizacija bila svobodna, naj bi se pa postopoma spremenila v obvezno za vse pripadnike istih poklicev. Država naj bi pospeševala njihov razvoj z dajanjem olajšav in predpravic. Stanovi ne nadomeščajo države, bodo pa naj samoupravni, a njihov delokrog omejen tako, da ne bodo na škodo skupnosti. Imajo naj lastno premoženje, izdajajo naj spričevala o strokovni usposobljenosti, naj imajo svoje sodstvo, sklepajo naj kolektivne pogodbe, urejajo proizvodnjo, določajo cene, naj nadzirajo izdelke, razpolagajo naj z lastnimi razsodišči itd. Krajevne in provincialne korporacije naj volijo člane v Veliki korporativni svet ali korporativni senat, ki naj nadomesti politični parlament.

Albert de Mun, eden od najpomembnejših parlamentarnih govornikov tistega časa in spreten organizator, je prevzel mesto tajnika glavnega odbora delavskih krožkov, ki so že po nekaj letih presegli število 35.000 članov. Žal sta se pozneje La Tour du Pin in Albert de Mun razšla na političnem področju. Prvi je bil pristaš monarhije, medtem ko je bil Albert de Mun vnet demokrat in republikanec. Ta spor je seveda imel neugodne posledice za celotno francosko katoliško socialno gibanje. Pogledi na korporativni ustroj so se ločili: Demokrati so za temelj novega reda vzeli enakost, ki naj bo podlaga pravičnosti, med tem ko je La Tour du Pin zagovarjal načelo: Korporacije morajo biti urejene hierarhično, ali pa jih ne bo.

c) DELO SOCIALNIH KROŽKOV

Umljivo, da liberalni katoličani angerske smeri kakor tudi konservativni "**Patrons du Nord**" niso bili prijatelji novih socialnih idej, kj sta jih širila La Tour du Pin in Albert de Mun. Vendar je kljub njihovemu odporu tudi v francoskem svetu ideja nove družabne demokracije prodirala. Liberalno načelo, da naj država ne posega na gospodarsko področje, je postajalo vedno bolj nevzdržno. V Belgiji, s sedežem v **Liegeu**, se je ustanovil socialni krožek, katerega člani so bili: škof iz Liegea **Doutreloux**, kanonik **Pottier**, grof de **Mun**, kardinal **Laugenieux** in drugi. Ta "**belgijska gola**" je bila zagovornica in glasnica Kettelerjevih socialnih idej in za državno intervencijo v gospodarskih vprašanjih.

V Švici je započel krščansko socialno gibanje škof (pozneje kardinal) **Mermillod**, ki se mu je pridružil znameniti parlamentarec in ljudski govornik **dr. Gaspard de Curtins**.

L. 1884 se je ustanovil socialni študijski krožek v **Freiburgu**. Predsednik je bil škof **Mermillod**, člani pa **Decurtins**, dominikanec **p. Weiss**, **Henry Perin**, **Enrique Lorin** in več drugih. Ta krožek je bil podlaga znamenite

freiburške zveze, ki je s svojimi uvodnimi študijami neposredno pripravila objavo "Rerum novarum".

Že leto prej 1883 se je ustanovil skupen socialni krožek za Nemčijo in Avstrijo. Predsednik je bil knez Löwenstein (ki je pozneje kot p. Rajmund postal dominikanec), a člani Hitzke, grof Küfstein, prof. Schindler, grof Blome, msgr. Schleicher, p. Lehmkuhl, SJ. in drugi.

Na Angleškem je nastopil za pravice delavcev konvertit kardinal Manning (1807 do 1892). Znano je njegovo posredovanje v prid 200.000 pristaniških delavcev ob priliki znane 33 dnevne stavke leta 1889.

V Ameriki se je za delavstvo zavzel kardinal Gibbons (1834—1921). V odločilnih okoliščinah socialne zgodovine v Združenih državah je jasnovidnost tega cerkvenega dostojanstvenika omogočila, da je katolicizem zavzel pravilno stališče v delavskem vprašanju.

L. 1869 se je v Združenih državah ustanovila "Zveza viteзов dela", strokovna organizacija za obrambo delavskih interesov. Bila je pa ta zveza tajna s sprejemnim ceremonijem, ki je nekoliko spominjal na prostozidar-

ske lože. Zveza je hitro naraščala in postala okrog 1880 najmočnejša delavska zveza v USA. Podobne organizacije so se pričele snovati tudi v Belgiji, Angliji, na Irskem in zlasti v Kanadi. Zveza v resnici ni bila ne protikatoliška, ne prostozidarska, vendar je začela vzbujati pomisleke v katoliških krogih in 1884 jo je obsodila sveta Stolica na predlog nadškofa iz Quebeca, kardinala Taschereauja. To je bila odločilna ura za ameriški katolicizem. James Gibbons je pravilno presodil, da bi ta korak mogel odbiti od Cerkev delavske kroge, saj je Zveza viteзов dela štela tedaj nad 700.000 članov. Gibbons se je z veliko odločnostjo vrgel na delo, da doseže preklic omenjene obsodbe. Potoval je v Rim in pri Leonu XIII. dosegel, da je bila obsodba leta 1887 preklicana, Gibbons sam pa je istočasno priporočil Zvezo ameriški duhovščini. Ta korak kardinala Gibbonsa je imel odločilen vpliv na vse kasnejše zadržanje ameriških delavskih sindikatov napram katolicizmu.

Prvi znanstveni socialni lrožek pa je bil ustanovljen v Rimu l. 1882. Člani so bili najodličnejši znanstveniki, med drugimi prof. Talamo, poljski redovnik resurekcionist Pavlicki, dominikanec Denifle, jezuit Liberatore in več drugih. V istem času vzbujajo pozornost socialno gospodarski spisi Jos. Toniola (1845 do 1918), velikega po svoji učenosti in globoko krščanskem življenju, doma iz Trevisa, ki je nad 30 let bil profesor gospodarske vede na državni univerzi v Pizzu.

V socialnih krožkih so se znanstveno obravnavala razna vprašanja, ki so deli velikega socialnega vprašanja. Največ se je arpravljalo o pravicah in dolžnostih dela, o pravičih in dolžnostih lastnine ter o korporativni ureditvi države.

d) PAPEŽ NAPROŠEN ZA POSREDOVANJE

Toda enotnih pogledov na vsa ta vprašanja med katoličani še ni bilo. Socialne reforme so zavirali tisti katoličani, ki niso imeli smisla za novo dobo in nje vprašanja. Niso umeli pogubnosti liberalizma, ki so bili sami močno pod njegovim vplivom, ne socializma, ki so o njem mislili, da je samo hipen pojav nezadovoljstva. Ti liberalni katoličani so ovirali vsako delo za zboljšanje socialnih razmer ali so vsaj držali križem roke, ko je socializem zbiral čete za boj proti kapitalizmu, a tudi proti Cerkvi, češ da se veže s kapitalizmom.

"V toliki razdvojenosti, ko se je iz ene in druge strani in ne vedno mirno doganjala pravda, so se oči vseh, kakor že dostikrat, obračale k stolici sv. Petra, k sveti zakladnici vse resnice, oč koder izhajajo besede zveličanja v ves svet. V nenavadnem številu so se zatekali k nogam Kristusovega namestnika na zemlji kakor veščiki v socialnih rečeh tako tudi delodajalci in delavci sami in ga soglasno prosili, da bi jim pokazal varno pot." (Quadr. anno, 7)

"Oglasil se je torej 15. maja 1891 tako dolgo zaželeni glas, ki ga ni ne oplašila težavnost vprašanj, ne oslabila starost, temveč okrepila živa moč, in učil je človeško družino, naj krene v socialnih rečeh na nova pota." (Quadr. anno, 9) DR. IVAN AHČIN

SVITANJE

Na koncu noči
narahlo žari
jutra biserna lina.

Iskre zvezdā
v pepelu neba
mrzlo ugašajo.

Slamnato sleme
težko, brez vneme
iz mraku vstaja ko velblod.

Voda v potoku
za vasjo v loku
kot srp se svetlika.

Na cesti prvi voz
trga za kosom kos
mir v smeri mesta.

Gospodarjeva roka
spet odklepa široka
vežna vrata.

Medeni vrē počitka
zadnjo kapljo napitka
je v ude izcedil.

Kembelj v zvoniku
priganja k umiku
korake temē.

Rubinasti cvet srca
pod žarki želja
se Bogu odpira...

Bogdan Budnik

OČETOM IN MATERAM

KAZEN KOT SREDSTVO VZGOJE

V prejšnjem sestavku smo govorili o plačilu, to je o nagradi ali pohvali kot vzgojnem sredstvu ter o tem, kako s pametnim nadzorovanjem preprečiti kazni. Danes nekaj več navedemo o tem, kako uporabljajmo kazen, to nujno zlo pri vzgoji, da bo kazen vzgoji zares v korist in ne v škodo. Snov tega sestavka je zelo resna zadeva. Mnogo napak se pri vzgoji dela v tem pogledu. Zato je prav, če današnji in naslednji sestavek prebereš ponovno in presodiš svoje dosedanje ravnanje.

1. OTROKA KAZNUJMO ČIM MANJ IN ŠE TO LE TAKRAT, KO JE KRIVDA DO KAZANA IN JE KAZEN EDINO USPEŠNO SREDSTVO ZA POBOLJŠANJE.

a) **KAZNUJMO ČIM MANJ!** Vzgoja namreč ne sme biti obsedno stanje, kjer trajno vlada ubijajoča napetost, ampak blagodejno vplivanje in zdravljenje napak na otrokovem značaju. Zato naj bo vzgojitelj pri vzgoji otrok podoben vrtnarju. S koliko obzirnostjo se dotika cvetja na vrtu, s koliko potrpežljivostjo ga neguje! Kako previdno stopa po gredi sredi cvetja in zelneja, da bi ne nalomil kake vejice, ne poškodoval kakega cveta ter ne poteptal kakega lističa! Tudi vzgojitelj naj bo poln potrpežljive obzirnosti in skrbnosti, da v mladi duši česa ne natre ali potlači, kar se tako rado zgodi s kaznovanji. Kazen namreč rada povzroči ljezo ali plašljivost, prikritost, odtujenost, zagrenjenost in ubija ljubezen do staršev, zlasti še, če je kazen javna in huda.

A brez kazni vzgoja ni vselej uspešna. Kakor namreč šele nevihta očisti ozračje, tako pogosto šele kazen spametuje otroka.

b) **PREDEN KAZNUJEŠ, UGOTOVI, KDO JE KRIV DEJANJA,** ki bi ga bilo treba kaznovati. Velikokrat namreč zagreše otrokovo

kaznivo dejanje starši sami, ker otroka ali niso zadostno poučili ali niso bili dovolj dosledni v svojih zahtevah ter so prej mirno dopuščali ali se celo smehljali temu, kar hočejo zdaj kaznovati. Velikokrat nosijo krivdo za kaznivo dejanje starši, ker otroka niso dovolj nadzorovali ali so ga prepuščali slabi družbi, mu dopuščali brati slabe knjige, ki so jih morda imeli celo v lastni knjižnici, ali so imeli naročene za otroka kvarne časopise itd. in ne bi bilo prav kaznovati otroka za tiste napake, ki so jih starši sami zakrivali. Ko preiskuješ, kje je krivica, ostani miren, stvaren, ker sicer boš krivičen sodnik in krivična bo tudi kazen, ki bo prav zaradi tega vzgoji več škodovala kakor pa koristila.

c) Če si jasno spoznal, da je **OTROK KRIV**, preden kaznuješ, dobro premisli, ali res **NI DRUGEGA IZHODA KAKOR LE KAZEN**. Ali ni morda boljši še resen in jasen pouk? Ali ni bolje s kaznijo še počakati? Kajti kazen je **ZADNJE** vzgojno sredstvo. Vprašaj se dalje, ali bo kazen otroka poboljšala; saj je poboljšanje edini namen vzgojne kazni. Ob napakah otrok naj vzgojitelj zlasti uporablja raje več vzpodbude za dobro kakor pa kazen za storjeno slabo. Zlasti ne kaznuj za vsako malenkost.

2. Kazen je tembolj uspešna, čim bolj otrok UVIDI UPRAVIČENOST kazni in se zaveda, da starše tudi takrat, ko kaznujejo, VODI LE LJUBEZEN IN SKRB ZANJ.

a) **OTROK NAJ UVIDI UPRAVIČENOST KAZNI.** Ko ga torej moraš kaznovati, mu prej mirno in resno pojasni n. pr.: "Opozoril sem te že na tvojo dolžnost (napako, krivdo)! Saj veš, da mi gre le za tvoje dobro, za tvoj značaj in za tvojo prihodnost. Pa tudi sicer, kako bi bilo pri nas, če bi bili vsi tako leni

grazisipni, ošabni, sebični, surovi, malomarni, lažnjivi itd.) kakor si ti? Kako bi bilo v družbi, če bi bili v njej vsi tebi enaki? S svojo napako končno sebi škoduješ najbolj, žališ ne le starše, ampak tudi Boga! Zato je moja DOLŽNOST, da te kaznujem." Po takem uvodu kazen vse drugače deluje, kakor brez nj. ga. Najbolj pa je uspešna kazen, ki si jo otrok sam naloži, potem ko uvidi svojo krivdo in upravičenost kazni.

Če pa kaznovani otrok KAŽE TRMO ALI UŽALJENOST in s svojim vedenjem naravnost izziva še hujšo kazen, majhnemu otroku kazen pomnoži, pri starejšem pa njegovo užaljenost ali trmo prezri ali pa ga pokliči k sebi ter ga na samem odločno, a čisto mirno opozori, n. pr.: "Veš, da sem te kaznoval zaradi stvari, ki ni bila prav in tebi ne v čast. Če misliš zdaj kazati užaljenost, si zopet na napadni poti in to ni pot, ki bi bila tebi v korist in bi te vodila navzgor, ampak te vodi le še močnejše navzdol v največjo škodo tebi samemu!" Na to mirno ponovi že izrečeno kazen, nove pa mu ne nalagaj. Kajti otrok je v tem čustvenem stanju manj odgovoren za svoje vedenje in bi ga nova kazen razburila le še bolj. Ko se pa POMIRI, ga le trdo opozori na nespametnost njegovega početja.

b) OTROK NAJ UVIDI, DA STARŠE TUDI PRI KAZNOVANJU VODI LE LJUBEZEN IN SKRIB ZANJE. To naj mu razodeva že tvoje obličje, tvoja beseda, vse tvoje ravnanje. Zlasti v očeh mora otrok videti tvojo bridkost, ker ga moraš kaznovati, pa tudi željo, da bi kazni ne bilo treba več ponoviti. Zato se pri kaznovanju varuj vsega, kar bi moglo otroku škodovati na zdravju in časti; varuj se vsega, kar bi ga smešilo, zlasti pa se varuj surovosti v besedi in vedenju. Otrok bi namreč sklepal, da ga kaznuješ, ker si jezen, ker si slabe volje, ker se hočeš znesti nad njim, da te torej ne vodi trezna previdnost, ampak slepa nasilnost in razdraženost. Kazen bi postala nevzgojna in bi upravičeno v otroku vzbujala odpor zoper kazen. Zato kaznujmo šele takrat, ko v sebi premagamo razburjenost, ko smo čisto MIRNI in trezno preudarni.

c) VAŽNO JE, KAKO RAVNAJO STARŠI PO KAZNI. Nekateri starši se takoj tudi po premišljeni in upravičeni kazni otroku dobričajo, mu ponujajo slaščice, priboljške, celo denar za kino itd., kakor da bi hoteli s tem otroka prositi odpuščanja zaradi naložene kazni. S takim vedenjem podirajo, kar so s kaznijo zgradili. Zato naj vzgojitelj tudi po kazni ostane resen, miren in tih, čeprav otrok

joka. Pusti ga, naj se izjoče!

Prav tako pa je vzgojno zgrešeno, če starši še dolgo po kazni ostanejo nedostopni za otrokovo željo, da bi se jim približal in izravnal prepad med seboj in med njimi. Kak dan ali nekaj dni resne odmaknjenosti nič ne škoduje, a ostati moraš miren, na prijazno besedo otrokovo, ko išče tvoje ljubezni, daj miren odgovor, a kratko dostavi: "Naj bo pozabljeno! A sam skrbi, da drugič kazni ne bo treba! Skrbi pa, da zadevo poravnáš tudi pred Bogom."

3. KAZEN NAJ BO VEDNO SORAZMERNNA S KRIVDO.

Rekli smo že, da kaznuj šele takrat, ko je krivda jasno dokazana. Zato, predno kaznuješ, dopusti, da se more otrok spoštljivo zagovarjati in ti stvar pojasniti. Če krivda ni čisto jasna, kazen odloži. Če med kaznijo spoznaš olajševalne okoliščnosti, ali da je naložena kazen prehuda, omili. Če si s kaznijo storil krivico, se opraviči, pa čeprav pred lastnim otrokom. Tako ohraniš pri otroku spoštovanje, vzbudaš v njem čut pravičnosti in plemenitosti.

ZLASTI PA SKRBI, DA MERE ALI NAČLNA KAZNI NE BO DOLOČALA POVZROČENNA ŠKODA ALI PA TVOJE TRENUTNO DOBRO ALI SLABO RAZPOLOŽENJE. Zelo zgrešeno je namreč, če starši otroka ne kaznujejo zgolj zato ne, ker ni povzročil gospodarske škode, čeprav je bila njegova krivda velika, ali pa nasprotno ga hudo kaznujejo zgolj zaradi tega, ker je povzročil veliko škodo; čeprav je njegova krivda majhna ali je celo brez krivde n. pr. če otroku po nesreči kaj pade na tla in se razbije. Često vzgojitelji ne kaznujejo, če so dobre volje, a isto dejanje strogo kaznujejo, če so razjarjeni. Otrok tako v kazni ne vidi sredstva za poplajšanje, ampak le sredstvo za uteho jeze in užaljenosti. To ga odbija in kazni jemlje vzgojno vrednost.

Zato kaznuj vedno v miru in šele takrat, ko si jasno dognal, koliko je krivde na otroku, koliko na vzgojiteljih, koliko na okolju in koliko je dejanje bilo nasledek otrokovega značaja, bolehnosti, hipnega razpoloženja, ki ga ni zakrivil sam (n. pr. strah). Če je krivda manjša, naj bo manjša tudi kazen, za večjo krivdo kaznuj močnejše; ako je bil otrok trdovraten šele prvič, ga kaznuj mileje, kakor če se je trdovratnost ponovila. Kazen naj bo manjša, če se je otrok uprl nepremišljeno, večja, če premišljeno in je k temu nagovarjal še druge. Pri bolehnih naj bo kazen milejša, pri zdravih občutnejša. Z lažjimi

kaznimi se izhaja pri dekletih kakor pri fantih. Vročekravnega sangvinika kaznuj manj kakor treznega premišljenega kolerika ali melanholika!

KE KAZNUJ VSEH, KADAR JE KRIV SAMO EDEN! To se zlasti rado dogaja v šolah in družinah z mnogimi otroki. Vzgojitelju se ali ne ljubi preiskovati, kdo je kriv, ali pa krivca ne more dognati, zato kaznuje kar vse: "Vsi boste brez večerje!" "Vsi klečati!" Taka kazen je krivična. Otroka pa nič bolj ne boli kakor krivična kazen, saj je kazen že sama po sebi neprijetna in ponižujoča, tem bolj še krivična kazen, zlasti če jo naloži tisti, ki ga otrok ljubi in mu tudi sam zatrjuje, da ga ljubi, da mu hoče dobro.

4. KAZEN NAJ BO NARAVNA, TO JE, NAJ SE SKLADA Z NARAVO KRIVDE.

Kadar kaznovati moraš, nikar ne išči izrednih, izumetničenih kazni, prav tako tudi ne rabi različnih kazni za vse različne vrste napak ali pogrškov. S tem pri otroku osmejiš sebe in kazen; s takim kaznovanjem ne vzgajaš.

Če se otrok n. pr. **ZLAŽE**, mu začasno odtegni zaupanje, češ: "Nalagal si me; kako naj ti v bodoče še zaupam in verjamem? Moje zaupanje si boš pa spet pridobil, če boš v bodočih dneh pokazal resno voljo, da se hočeš poboljšati ter biti resnicoljuben in iskren." To je temeljito zdravilo za lažnjivca. In če otrok ni prav zelo vdan lažnjivosti, si bo resno prizadeval, da postane resnicoljuben in tvojega zaupanja vreden. Otroka, ki se zaradi kake odlike ali uspeha **POVZDIGUJE NAD DRUGE**, opozori na njegove napake in dosežanje neuspehe. **SUROVEMU** otroku naloži za kazen, da n. pr. namesto tistega, do katerega je bil surov, izvrši kako delo, mu osnaži čevlje, itd. **LENUHU** odreci razvedrilo: "Ker nisi spoštljivo svoje dolžnosti, boš delal še dalje, drugi gredo pa na sprehod (k igri, itd.)." **IZBIRČNEMU PRI JEDI** pojasni: "Kdor ne je vsega po vrsti, ne dobi zadnje jedi." Otroka, ki je **PRI MIZI NEOLIKAN ALI NEMIREN**, pošlji za kak dan k mizi v kuhinjo, ter mu pojasni: "Še ne znaš jesti in mirno sedeti skupaj s starejšimi. Ko boš znal, se vrneš k njim." Kako se bo otrok potrudil, da bo miren, da bo lepo sedel in jedel skupno z drugimi! Za **POVZROČENO ŽALITEV** zahtevaj od otroka, da razžaljenemu da zadoščenje in ga prosi odpuščanja, **KLEPETAVOST** kaznuj z molkom, **OČITEN UPOR** z občutno javno kaznijo.

Če se otrok kljub opominu s čim igra in potem stvar **RAZBIJE** n. pr. krožnik, mu

mirno razloži: "Krožnik stane toliko in toliko. Vzemi to vsoto iz svojega nabiralnika, da boš kupil novega. Boš pač imel v denarniku toliko manj in si boš toliko pozneje kupil tisto, za kar zbiraš." Če otrok **PO IGRI PUSTI VSE V NEREDU**, mu po brezuspešnem enkratnem opominu za kak dan igrače vzemi ter mu na njegove prošnje po njih kratko in mirnoodločno pojasni: "Vsi imamo preveč dela, da bi za teboj pospravljali tvoje igrače. Zaradi tega jih danes ne dobiš. Jutri jih boš pa zopet dobil in jih boš tudi ohranil, če jih boš po igri lepo pospravil."

Seveda moraš biti po kazni **BREZPOGOJNO DOSLEDEN**. Premišljeno in pravično naloženo kazen je treba izvesti. Ne sme te omehčati in temu izneveriti niti težava z nadzorstvom, niti obilica tvojega dela, zlasti ne otrokov jok ali prošnja ali trma, kar bo sicer kmalu vsaka tvoja kazen brezuspešna.

5. ČE KAZNOVATI MORAŠ, SE ODLOČI ZA NAJMANJŠO KAZEN, KI BO ŠE USPEŠNA.

Preden kaznuješ, mirno preudari, katera najmanjša kazen bo še dosegla tvoj namen, ki je — otrokovo poboljšanje. Zato po otrokovem slabem dejanju ne začni takoj s kričanjem, zaušnicami ali s pretepanjem.

Kjer zadostuje rahel opomin z očmi, ne uporabljajmo besed; kjer zadostuje tiha beseda, ne rabimo plohe glasnih besedi; kjer zadostuje opomin, ne grozi; kjer pomaga grožnja, ne uporabljajmo kazni v pravem pomenu besede; kjer zadostuje manjša kazen, ne rabimo večje, zlasti ne takoj celo telesne kazni.

a) Pri lepo vzgojenih otrocih često zadostuje že **ZAČUDEN**, posebej še **ŽALOSTEN** očetov ali materin **POGLED**. Prav tako močno vpliva nanje, če kratko **UMOLKNEŠ**, resnobno in tiho otroka **OPAZUJEŠ** ter pri tem rahlo **TRKAŠ** s prstom po mizi. Če po kratkem brezuspešnem molku odločno, resnobno a mirno pristaviš še besedico "**NO**" brez vsega drugega, bo prav gotovo zadostovalo. A otrok se mora zavedati, da misliš resno; zato se pri tem ne smehlaj, obraz tvoj naj kaže resnobnost in odločno pripravljenost seči tudi po strožjem sredstvu, če bi prejšnje ne zadostovalo.

b) Če to ne zaleže, pomaga morda **RESNO SVARILO**, ki pa mora biti **KRATKO, JASNO** in **ODLOČNO**. Grajaj pa le otrokovo slabo **DEJANJE** in ne **NJEGA SAMEGA**. Napačna je graja: "Pri tebi je vsaka beseda zaman!" Ali: "Takega otroka menda ni pod božjim soncem!" To prvič ni res, drugič pa take besede zelo zakrknjejo otroka. Prav tako se moramo

varovati očitkov, ki bi žalili otrokovo čast ali mu jemali zaupanje vase, n. pr. "Ničvrednež". Koliko surovosti je često v besedah vzgojiteljev! Take opominja sveti apostol Pavel: "Očešje, ne srdite svojih otrok, ampak jih vzreajte s strahovanjem in svarjenjem Gospodovim." (Ef 6, 4.) Hoče reči: strahujte jih tako, da ne žalite ne božje svetosti ne ljubezni do otrok in ne otrokovega ponosa.

c) Na neubogljivega, a sicer dobro vzgojenega otroka zelo vpliva tudi to, da starši naproti njemu za nekaj časa **OPUSTE ZUNANJA ZNAMENJA LJUBEZNI**: z njim ne govore, zvečer, ko gre spat, ga ne poljubijo, mu ne narede križa na čelo, mu odtegnijo zaupanje, se z njim ne igrajo. Če je otrok dobro vzgojen, ga to huje boli kakor še tako ostru druga kazen.

d) Včasih pomaga šele **GROŽNJA, KI JO PA MORAMO RABITI ZELO PREVIDNO**.

Ne grozi nikdar s stvarjo, ki je **NE MISLIŠ RESNO, ALI JE CELO NE MOREŠ IZVESTI**, n. pr.: "Naženem te od hiše!". Take in podobne neresne grožnje povzročajo, da otrok čisto otopi tudi za druge grožnje: še bolj nespametne so n. pr. grožnje: "Parkelj te bo odnesel", "Bavbav te bo", "povodni mož pride pote". Kajti otrok kmalu spozna, kako prazne so take grožnje, a tudi spozna, da starši vedoma govore neresnico.

STOLETNICA DRUŽBE SV. MOHORJA

Letos poleti bo poteklo 100 let, odkar po zaslugi kofa Slomška živi in tako bogato deluje med slovenskim narodom ta najstarejša in v pravem pomenu besede najbolj ljudska kulturna ustanova, ki je skozi 100 let s svojimi tako priljubljenimi knjigami vzgajala in učila najširše plasti našega naroda, v njih utrjevala zdravo in pravilno čutenje in mišljenje, branila vero in jezik in s svojim vsakoletnim obiskom duhovno povezovala Slovence po vseh delih sveta. Neprecenljivo kulturno in versko delo je opravila ta ustanova v 100 letih obstoja. Mirno lahko trdimo, da nobena druga kulturna ustanova ni tako na široko zajela vsega našega naroda, kakor ravno Družba sv. Mohorja. Saj je ni bilo skoraj še tako oddaljene gorske vasi in ne zavedne slovenske družine, kamor ne bi vsako leto okrog Božiča prihajale leto za letom knjige Družbe sv. Mohorja z njenim tradicionalnim koledarjem. Zato ob stoletnici obstoja po vsej pravici zasluži, da ji vse pošteno in zavedno slovensko ljudstvo izreče iskreno zahvalo za vse ogromno delo, ki ga je opravila v teh sto letih.

Družba sv. Mohorja v Celovcu, ki ob svoji stoletnici na novo vstaja, je izdala letos ko-

Ne grozi otroku s stvarmi, ki jih zmore le podivjan človek, n. pr. "ušesa ti poruham", "čeljust ti razbijem". Če otrok take grožnje vzame resno, mora v starših gledati podivjance; če jih resno ne vzame, so brez uspeha za vzgojo. V vsakem primeru pa otrok s tem zgublja spoštovanje in ljubezen do staršev.

Ne povzročaj v otroku z grožnjami mržnje do njegovih **BODOČIH VZGOJITELJEV V ŠOLI IN CERKVI**. Nespametno je, če otroku groziš: "Le počakaj, da začneš hoditi v šolo! Te bodo že s palico naučili!" "Le počakaj, bom povedala gospodu katehetu; te bodo že pri spovedi!" S tem starši povzročijo v otroku odpor zoper tiste, ki naj otroka nekoč skupno z njimi vzgajajo zlasti takrat, ko bo vzgoja postala zelo težka in pomoč staršem nujno potrebna.

Omenjene kazni bi pri dobro vzgojenih otrocih redno morale zadostovati. Vendar pa same vsaj pri mnogih in v mnogih primerih niso zadostne. Če starši uvidijo, da zgolj pouk, spodbujanje, zapoved, opomin ali grožnja in prepoved ne zadostujejo, čeprav so pri prvi kršitvi starši svojo zahtevo že resno ponovili in so jo vsaj manjši otroci morali ponoviti ter s tem pokazati, da so jo razumeli, morajo vzgojitelji iz skrbi za otroka rabiti uspešnejša sredstva, to je **KAZNI V PRAVEM POMENU BESEDE**. (O tem prihodnjič.)

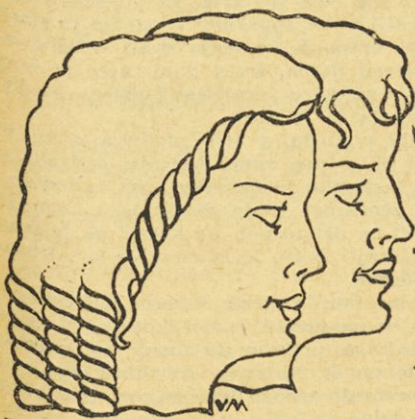
DR. RUDOLF HANŽELIČ

ledar, katerega bo vsakdo z velikim veseljem in zadovoljstvom vzel v roke in prebral, ker je tako po obliki in vsebini zares lep in bogat.

Na 144 straneh je zbranega veliko najrazličnejšega gradiva iz slovenskega narodnega, kulturnega in verskega življenja. Prvi trije članki so posvečeni jubileju Mohorjeve družbe in pa slovenski besedi. Posebni povdarek in lepoto dajejo koledarju izredno lepe fotografije iz slovenske Koroške in štajerske.

Ko Mohorjevi družbi ob njeni stoletnici častitamo, se ji zahvaljujemo in se veselimo sadov, ki jih je njeno stoletno delovanje prineslo zlasti v teh izrednih razmerah še posebno poslovenskemu narodu, se moramo zavedati, da trebuje podpore vseh Slovencev, ki živijo izven domovine, in da bo mogla samo s podporo in sodelovanjem nas vseh nadaljevati svoje lepo poslanstvo. V tem oziru je posnemanja in obudovanja vredno prizadevanje Slovencev v USA, ki so organizirali denarno nabirko za jubilejni dar Mohorjevi družbi. Skušajmo podpreti njeno delo vsaj na ta način, da bomo postali v čim večjem številu njeni naročniki. V letošnjem letu bo izdala dve važni knjigi: in sicer prvo o Cirilmetodijski ideji ob stoletnici Bratovščine sv. Cirila in Metoda in pa gotovo zelo zanimivo knjigo o nadškofu Jegliču ob stoletnici rojstva.

Obenem s koledarjem je pa že izdala Mavserjevo povest "Zemlja".

FANTOM IN DEKLETOM

ZAKAJ SEM TAKA?

Odložila sem za hip življenjepisa Marije Goretti. Zamislila sem se. Kaj bi se ne! Kaj pa jaz, da, kaj pa jaz, kako je z menoj? Kakšna sem? Bolje je, da molčim. Sicer bi lahko govorila kot farizeji: "Nikogar nisem ubila, postim se..." A to je farizejsko. Če ga nočem posnemati, mi ne preostane drugega, kot da se s cestninarjem trkam na prsi.

In zakaj sem taka? Da res, zakaj sem vendar taka? Doma odgovorjam. Včasih sem kot prva furija, jezi me, kadar me ne povabijo z ostalimi na izlet. Vedno hočem biti prva. Če v družbi ne govore o moji novi obleki, se dolgočasim. Kadar vidim stegnjeno ročico in slišim proseč glasek, se obrnem proč. Berači so le postopači. To bi morali že zdavnaj prepovedati, jaz ne bom podpirala pregrehe. Zakaj sem taka? Zakaj se tako težko premagujem? Zakaj me nekatere stvari toliko stanejo?

Vsaka stvar ima svoje vzroke in svojo razlago. Sprašuješ, zakaj imaš tak značaj, zakaj si taka in ne kot mala Marija Goretti.

Prva podlaga našemu značaju je narava sama, ki jo sestavlja telo in duša. Ti dve prvini sta se zliili v enoto in zdaj igrata obe veliko vlogo v našem življenju. Tvoja telesna sestava vpliva na tvoj značaj in daje včasih izraz tvoji duševnosti. Poglej se torej v zrcalo, pa boš tam našla vsaj en del odgovora na tvoj "zakaj". Toda le en del. Teorija namreč, ki uči, da telesna sestava nujno določa našo duševnost, je zmotna. Ni fizične nujnosti, pač pa je izredno močno medsebojno vplivanje. Tako vidimo, da včasih popolnoma fizične obolenosti zdravijo z zgolj duševnimi pripomočki.

Mnogo potez v tvojem značaju si podedovala. Ali nisi še nikdar slišala svojega očeta, ko je tožil, da vse svoje lastnosti, zlasti še napake, odkriva pri otrokih, le v povečani meri. Morda bo bolj točno, če rečemo, da podedujemo le nagnjenja do nekaterih lastnosti in odpor do drugih.

V prejšnjem stoletju je začel v Italiji Lombroso zagovarjati nauk o rojenem zločincu — delinciente nato. Treba da je le premeriti njegovo lobanjo, preiskati pogled in krivino

nosu ter ga hitro vtakniti v zapor. Zločinec se kot tak rodi in mu ni pomoči. Seveda je Cerkev to zmoto takoj obsodila. Po tej teoriji bi morali biti otroci zločincev vsi zločinci. Da pa temu ni tako, dokazuje zavod v južni Italiji "Ospicio per i figli dei carcerati", kjer so otrokom teh nesrečnežev pomagali do dobre vzgoje. Še je živel Lombroso, ko je eden izmed prvih gojencev tega zavoda pel novo mašo.

Podedujemo torej le nagnjenja in razpoloženja, tako duševna kot telesna. Bog vsako dušo posebej ustvari. Duša se torej nikdar ne rodi pohabljen. Ker je duh, se tudi kasneje ne more okvariti, je neranljiva in nedeljiva. Pač pa se lahko zgodi, da zavoljo telesne okvare izgubi možnost delovanja.

Nadalje je pri oblikovanju tvojega značaja velike važnosti okolje, v katerem si živila. Boječnost, samoljubje, zagrenjenost, napadalenost, samotarstvo, kričavost in še mnogo drugih lastnosti je včasih le posledica okolja. Vsakdanji stik, življenje v družini, šola, organizacija, družba, zabave, taboriščno življenje, begunstvo, delo v tovarni in doma, vse to je risalo in začitavalo posebne poteze v tvoj značaj, dobre in slabe. Ti sama veš, česa je bilo več in kaj vse je ostalo globlje začitano.

Končno si pa še ti sama gradila svoj značaj. Morda pa nisi nikdar pomislila na to, da ga moraš graditi, in si pustila, da so dobre in slabe lastnosti rastle, kot se jim je zdelo. Kaj pa, če si gradila v napačno smer?

Vse to je skozi dvajset let vplivalo na oblikovanje tvoje osebnosti. Zdaj si doraslo dekle. Vsi te poznajo, da si pač "taka". Če malo premisliš, boš hitro odkrila, zakaj.

Ob zgodbi male svetnice in junakinje Marije Goretti si se zdrznila in si nisi nič večč. Ali se lahko kaj popravim, sprašuješ?...

(Sledl.)

V., Španija

DNEVI DUHOVNIH VAJ

Iz različnih smeri smo se dekleta stekale proti samostanu. Vrata so čakala odprta.

"Hoj Majda, šele sedaj prihajaš! Eno uro zamude! Imele smo že prvi govor."

"Me ne boš, Marjana! Prvi govor in ti še

klepetag! In prav ti, ki si kar zagorela, le da si se spomnila duhovnih vaj!"

"Saj se poznavam."

Segli sta si v roke. Majda je prvič v tem domu. Marjana je seveda še vsa navdužena od lanskih vaj. Poprime Majdo, ji vzame zavitek.

"Za menoji!"

"Počakaj, da se malo ozrem!"

Za samostanskim zidom je pot ob poletnem cvetju peljala k vhodu. Marjana je preskakovala bele mramornate stopnice. Ko je prišla do vhoda, se je okrenila.

"Poglej, Majda, kako lepa je narava, kakšna harmonija, kak mir! Ob vhodu dva grma v bujnem cvetju, popki vrtnic, zelenje — vse je pripravljeno za sprejem mladih deklet. Neopisno sem srečna, da smem ostati tu vsaj tri dni, da zaživi v meni stara evropska Marjana in ne argentinski stroj in številka."

"Pozdravljene, pozdravljene! Marjana, v gornji spalnici ni več postelj. Okrog 170 jih je že zasedenih in dekleta še prihajajo."

Sestre so tudi to oviro premagale. Odpeljale so zadnja došla dekleta v tri sobice v pritličju.

Pozvonji. Večerja. Tam ja bil živ-žav. Našle so se one iz Lujana, iz Mendoze in Buenos-ajrenčanke. Tn ni kar tako! In le še zdajle je čas za klepetanje. Potem bo končano vse!

Zvonec kliče v kapelo. Pred vrati nas že čaka dr. Hanželič. Kratek pozdrav in dekleta objame samostanski molk. Za nekatere je bil takoj spokojen. Njih duše so pele Stvarniku himno mladosti.

Kako so minuli ti dnevi? Na zunaj približno vsem enako. Ob 6 vstajanje, sv. maša, govori, molitve, počitek, branje in ob pol 10 spat.

Kaj se je dogajalo v mladih dušah, to vesta povedati le Mati in Bog sam. Nekatere so prišle tihe, navajene samote, nerazumevanja, odtujene. Druga vsa v prijateljstvu in naklonjenosti. V sebi čuti toliko moči. Prišla je k Mariji prosit varstva in pomoči tudi v bodoče. Prišle so zaskrbljene. Z mislimi pri svojih domačih v domovini. Marija je vse dobrohotno sprejela.

Niso bili to mračni dnevi, težki molitve in govorov, mučenja same sebe. Ne, pač pa svetli, polni same božje lepote, polni blagosti in ljubezni.

Bile smo srečne...

ZENA IN ENAKOPRAVNOST

Zena je postala enakopravna možu. Zmagala je nad tradicijo, ki ji je priznavala mesto le v domu. Spolna razlika, ki je ženi branila udeleževanje na industrijskem, političnem in socialnem polju, je izginila. Vojna je to silno pospešila, tako zelo, da se je žena kar čez noč znašla v novem okolju, ki mu še ni kos. Vstaja mnogo nerešenih vprašanj.

Zena je sicer pridobila svobodo in enakopravnost, a izgubila je to, kar ji je svojskega, samo njej danega: ženskost. Sedaj je samo še soborec, sodelavec, ker v javnosti ni več razlike med možem in ženo, ampak je samo še razlika v silah, tekma povsod in brez ozira.

To je težka cena, ki jo je žena plačala za

zmago enakopravnosti. Žena čuti njene posledice, z njo čuti ves svet, ki pogreša nežni in plemeniti vpliv ženskosti. Pogreša to zlasti otrok, ki mora že zgodaj iskati družbe in veselja izven doma, kajti dom, kjer je žena čuvarica, svečenica ognjišča ljubezni in življenja, ugaša in izumira.

Kdor bi pogledal v srce moderne žene, bi videl, da bi se ona sama najrajši povrnila k svojemu lastnemu poslanstvu žene in matere, k svojji ženskosti, toda življenje — neke žake prisili na drugo pot, na kateri pa je žena nesrečna, kajti zanjo je ideal sreče le v tihem zavetju doma.

Tako bo morda žena kmalu začela spet borbo, a v nasprotni smeri kot jo je vodila sedaj: za pravico do doma, za pravico do vzgoje otrok, za svojo ženskost. Toda to borbo bo moralo mnogo žena najprej izvojevati v samih sebi.

Z. V., U. S. A.

ANDREJI!

Upam, Andreja, da si našla vsaj delen odgovor na svoja vprašanja v nasvetih deklet, ki so Ti svoje mnenje sporočile po DŽ. Prepričana pa sem, da si našla popoln odgovor nanje v svetih dneh duhovnih vaj in ob mislih, ki jih je dal gospod voditelj, kot bi jih govorili prav Tebi, zlasti pa boš našla vsa pojasnila v njegovem članku o tem na naslednjih straneh.

NOV PROBLEM

Draga dekleta!

V DŽ sem brala odgovore neodloženi Andreji. "Svojo mladost moraš posvetiti delu za druge," že bila često rešitev. Jaz sem to poizkusila, pa imam vsak dan večje težave.

Da je društveno delo potrebno, sem trdno prepričana. Kdo bo dal sloves naši pesmi, če ne bi bilo pevskega zbora? Kdo bi razen misijonskega odseka takó skrbel za razširjenje misijonske misli med Slovenci? In da bi ti stega lepega, deklškega življenja brez SDO tudi ne bilo, vem gotovo.

Potrebne so torej organizacije, zato člani in takó tudi čas —.

Razumljivo, da na tak račun včasih doma ne morem pomiti posode ali mi zaostanejo strgane nogavice.

Pa sem vendar pridobila prijateljico, da je šla k duhovnim vajam, in to po večjih "neizrabljenih" popoldnevih, in zadnjič celo družino, da kupuje in bere DŽ.

Moja okolica tega "potepanja in pisarije" seveda prav nič ne razume in večkrat dobim za zgled sosedovo Marjeto, ki je sicer res vedno doma in se parket blišči kot zrcalo. Toda nikomur ne pomeni nič, nikomur ne daruje košček mladosti, in tam, kamor bi morala prinesiti solnce in smeha, se prikaže kot zaskrbljena, siva senca brez žarka mladosti in optimizma.

Dekleta, mnogo sem že premišljevala ta problem. Zdi se mi nerešljiv. Morda pa le še katera izmed Vas more najti nanj zadovoljiv odgovor?

Dajte mi ga!

DVOJNO MATERINSTVO

Tvoja prihodnost, Andreja, te skrbi

Živo čutim s teboj! Kako globoko te pač prevzame nemir ob misli na prihodnost, češ, kaj ti bo prinesla, kam te vodila, ali se ti bodo spolnile tihe želje in upi tvojega srca in duha.

1. ZA MATERINSTVO SI USTVARJENA.

Vem, vsa tvoja narava hrepeni po materinstvu. Bog sam je vložil vanjo to teženje kot najlepši biser in najglobljo vsebino dekliskega hrepenenja. Zato vedi: brez materinskega poslanstva ne boš nikdar srečna, tvoje srce nikdar umirjeno, tvoje življenje nikdar utolaženo! Pač bi smeli tudi na to prenesti besede sv. Avguština: "K materinstvu uravnano si ustvaril žensko srce, o Gospod, in nemirna bo dekliska duša, dokler se ne bo oklenila njega".

Zato n. pr. že dekletce v svojih zgodnjih letih hoče pestrati svojo "punčko", jo zibati, uspavati, oblačiti, skratka — zanjo skrbeti. Doraščajoče dekcle se počuti vso srečno, če sme po materinsko skrbeti za svoje mlajše bratce in sestrice. V letih dozorevanja se dekcle tolikokrat globoko zamisli v sladko poslanstvo materinstva...

2. KAJ JE BISTVO MATERINSTVA?

Bistvo materinskega poslanstva je dekletu čisto nejasno. Zato so tudi tako nejasna njena hrepenenja in pričakovanja. Kaj je prav za prav bistvo tistega materinstva, po katerem vsa dekliska narava hrepeni in jo edino more zadovoljevati? Bistvo materinskega poslanstva ni v tem, da kot žena nekoč daje otrokom telesno življenje. Koliko je namreč žena, ki so mnogim otrokom dale telesno življenje, pa se jim vendar zdi njih življenje prazno in brez radosti. Koliko je zopet nasprotno deklet, ki žive v samostanu ali same v svetu, nikomur niso dale telesnega življenja, a so srečne, ko se dan za dnem darujejo za dobro bližnjega. Njih teženje po materinstvu je utešeno, življenje jim je bogato in polno.

Biti mati, vršiti poslanstvo materinstva se torej pravi, premagati v sebi sebičnost, ne živeti zase, za svojo ugodnost in lepoticenje sebe, ampak se darovati in žrtvovati za srečo bližnjega, ga vzgajati, duhovno bogatiti, ga razumevati, tolažiti, reševati in utrjevati v njem pravne in verske vrednote, skratka vršiti dela usmiljenja. V tem je bistvo materinstva. Tista žena, ki se temu izneveri, ki sredi svojih otrok nesrečna; nje življenje se ji bo zdelo prazno, brez smisla; tisto dekcle pa, naj bo to mlado ali starejše, ki bo taka dela usmiljenja vršila, bo živela poslanstvo materinstva, srečna bo ob njem, pa naj jo božja Previdnost postavi kamorkoli v življenju.

3. NAJVIŠJE POSLANSTVO MATERINSTVA.

Poslanstvo ženskega srca, njenega materinstva je še globlje kakor skrbeti le za zemelj-

ske vrednote in prid bližnjega. Ženska duša je po svoji naravi še posebej usposobljena in zato po volji božji poklicana, da posreduje bližnjemu Boga. Kajti bolj kakor v moškem je v njej globoko teženje po duhovnem, po večnem, po božjem. Zato nek svetovno znan psiholog trdi: "Dekle, žena brez vere v Boga je pravi psihološki nestvor". Kakor je Bog po Mariji ljudem posredoval Odrešenika, tako se mi zdi, da Bog hoče po ženski duši ljudi zblíževati s seboj — v družini po materi, v javnem življenju po dobrih dekletih in ženah, zlasti pa po redovnih poklicih v samostanih, bolnišnicah in v šolah. Če je n. pr. mati v družini verna in dobro vzgaja otroke, bodo ti gotovo verni kljub morda nevernemu očetu. Ne bo se pa zlepa zgodilo narobe, da bi bili otroci neverne matere a vernega očeta res tudi verni. Dalje, koliko fantov in mož je postalo vernih po zgledu in apostolatu deklet in žena! Kolikokrat one rešujejo božje življenje tam, kjer ga duhovnik ne zmore! Koliko božjega v svetu rešujejo redovnice s svojim vzgledom, žrtvami in molitvijo.

In le kadar bo dekcle, kadar bo žena zvesta temu svojemu najvišjemu poslanstvu materinstva, bo njeno življenje prejemalo najglobljo vsebino in bo deležno najvišje sreče.

Glej, draga Andreja, v tem je bistvo materinstva, ki je tako globoko zasidrano v žensko naravo. In to materinstvo moreš vršiti bodisi kot telesna mati v krogu lastne družine, bodisi kot duhovna mati v svetu ali v samostanu. Izpolnitve tvojega najglobljšega in najlepšega teženja, tebe in druge osrečujočega materinskega poslanstva, ti torej nihče ne more vzeti — če se mu le ti sama ne odpoveš. Po neskončni božji dobroti materinsko poslanstvo torej ni omejeno na noben stan, najmanj pa le na zakonski stan in na družinsko življenje. Povsod po svetu, v vsakem poklicu in stanu ga moreš vršiti.

4. RAZLIKA MED TELESNIM IN DUHOVNIM MATERINSTVOM

Vendar pa je med materinskim poslanstvom v družini in duhovnim materinstvom v svetu ali v redovnem življenju velika razlika. Telesna mati se v družinskem krogu lahko daruje in žrtvuje le za majhno število svojih otrok, duhovna mati pa se more darovati in žrtvovati za premnoge. Telesna mati gradi božje življenje le v peščici otrok, duhovna mati lahko v nešteti. Telesna mati vzgaja in tako rešuje le svoje najbližje, delokrog duhovne matere ne pozna meja. Telesna mati za svoje delo uživa hvalečnost le svojih, duhovna mati pa, če se je res žrtvovala, hvalečnost nešteti. Telesna mati se veseli na zemlji sreče le nekaj lepo vzgojenih svojih, duhovna mati pa sreče premnogih. In koliko radosti bo pač duhovna mati vživala šele v večnosti, ko bo tam zrla neskončno srečo nešteti in si bo smela vsa blažena reči: brez mojih odpovedi, brez mojega duhovnega ma-

Ideal telesnega materinstva

terinstva bi jih tu ne bilo! O, koliko duhovnih mater bo v večnosti ob pogledu na samsko zemeljsko popotovanje in ob spominu na vse zemeljske odpovedi in žrtve govorilo: O samskost življenja mojega na zemlji, blagosloviljam te!

In koliko je danes sredi med nami in vsepovsod zapuščenih, tavajočih, omagujočih, bolnih in nesrečnih, majhnih in velikih človeških otrok, ki nimajo ob sebi svojih telesnih mater, a hrepene po materinski ljubezni in pomoči, ki bi jih hotela in mogla rešiti, jim pomagati. Glej, silno velik in lep delo-krog duhovnega materinstva!

5. MIRNO IN POGUMNO GLEJ NA SVOJO PRIHODNOST!

Zakaj sem ti o gornjem govoril? Ne zato, da te odtegnem tvoji nameri, ustvariti si toplotu družinskega kroga. Ne! Tisočkrat ne! Saj je ta krog najbolj naraven in najbolj "človeški" krog materinstva! Če si ga želiš in si ga moreš ustvariti, naj te Bog blagoslovja in spremlja na tej tvoji poti z vsemi blagoslovi! S povedanimi mislimi bi srčno želel doseči le to, da bi bila mirna ob misli na svojo prihodnost in močna, zaupanja polna! Srčno bi želel doseči, da bi v tebi, Andreja, postala čim bolj živa zavest: kamor koli me bo postavila božja Previdnost, povsod bom mogla živeti za tisto prelepo poslanstvo, za katerega sem po naravi ustvarjena in ki edino bo moglo pomiriti moje srce, z bogastvom in srečo napolniti moje življenje. Kajti vedi, Andreja, prav gotovo boš v svoji prihodnosti lahko postala mati — ali telesna mati majhnega števila otrok v krogu družine ali pa duhovna mati množice otrok v svetu ali v redovnem življenju! Prav gotovo boš mogla postati kraljica in svečenica v krogu družine ali izven nje. Zato naj te, Andreja, ne vznemirja tvoja bodočnost! Mirno jo pričakuj zaupanja polna, a tudi polna veselja ob misli na lepoto in veličino poslanstva, ki te čaka in ki se ti brez tvoje krivde izmakniti ne more.

6. SKRBNOST IN VESELO SE NA SVOJE POSLANSTVO PRIPRAVLJAJ!

V miru in radosti se že od zgodnje mladosti na materinstvo in svečeništvo resno pripravljaj! Samo tako jima boš kos, samo tako si boš ohranila smisel za njuno veličino in žrtve; samo tako pripravljena boš iz svojega poslanstva črpala zase polnost radosti in boš vredna božje pomoči in blagoslova.

Pripravljaj se! To je: bodi dobra! Ne išči sebe in svojega udobja! Rada pomagaj, premaguj svoje napake, razumevaj in potrpi zlasti v krogu svojih staršev, bratov in sester. Ob svoji materi bodi kakor druga, mlajša, nad vse dobra in skrbna mamica. Rada se privadi in priuči vsem gospodinjskim opravilom. Ta naj ti bodo veliko ljubša kot vse zabave izven družinskega kroga. Bodi kot mamica skrbna v svojem apostolatu, organiziranim ali neorganiziranim. Naj v tebi ljubezen do pomoči potrebnih nikdar ne zamre. Z njo bi zamrl tvoj materinski in svečeniški poklic, tvoje vse. Pripravljaj se na svoje poslanstvo zlasti s tem, da boš ob svojih starših, bratih in sestrah in vsepovsod živela kot Ancilla Domini, služabnica božja. Posvečuj sama sebe od zgodnje mladosti. Bog naj kraljuje nad tvojimi mislimi, željami, teženji, nad tvojim vedenjem doma, v službi, na cesti, povsod, nad vsem tvojim življenjem.

7. TVOJ VESELI MAGNIFICAT

Ko je Marija z Bogom v sebi stopila v službo bližnjega, je zapela svoj radostni Magnificat. Tudi tvoja duša bo bodisi v družinskem življenju bodisi v duhovnem materinstvu v svetu ali samostanu pela svoj radosten Magnificat — moja duša poveljuje Gospoda — le, če boš ostala zvesta služabnica ljudi, a še prej služabnica Boga. Kolik mir, kolika samozavest, koliko poguma in tihe radosti more in mora vzbuditi v dekletu zavest: moje življenje bo prav gotovo bogato, blagoslovljeno in srečno, če bom le hotela biti v prihodnosti po zgledu Marije zvesta materinske-mu in svečeniškemu poslanstvu.

8. TVOJI UGOVORI

a) Pa boš morda rekla: je že vse res, a življenjem izven družine in zakona se mora dekle odpovedati tolikim pristranim odnosom, ki vladajo med možem in ženo, med telesno materjo in otrokom, ki mu je ona dala življenje. Imaš prav. Dekle, ki ostane sama, se resnično mora odreči marsičemu. Je le vprašanje, kdo mora sprejeti nase več žrtev in odpovedi — ali tiste, ki se poročijo, ali tiste, ki ostanejo samske. Poročene često tožijo nad svojimi križi in blagrujejo neporočene. Neporočene zopet često nad svojimi težavami in zavidajo poročene. To nam le dokazuje, da križev in odpovedi ne manjka nikjer, da so te povsod in v vsakem življenju velike in da jih človek tem težje nosi, čim manj se je žrtvam in odpovedim privadil v mladosti in čim bolj skuša bežati pred njimi. Križi poročenih in neporočenih postanejo lahki, znosni v tistem trenutku, ko jih človek voljno sprejme nase, jih prenaša vdan v previdnost božjo ter se popolnoma in nedeljeno posveti svojemu poklicu. Res, da so često telesne matere bolj umirjene in vdane, to pa gotovo pred-

vsem zaradi tega, ker se neporočene često same sebe mučijo z nenehno mislijo o "izgubljenem raju zakonskega in družinskega življenja". Za to utvaro so poročene ozdravljene in zato bolj mirne. Gotovo so pa telesne matere na splošno večje mučnice, kakor pa duhovne v svetu in redovnem življenju.

Nekoč sem govoril z nekim višjim častnikom in priznanim zdravnikom v navzočnosti njune žene. Pogovor nanese na zakon. Vsi so bili soglasni v sodbi, da je edino, kar je vredno in osrečujoče v zakonskem življenju — otrok in žrtvovanje in skrb za njega. In glej, to žrtvovanje in ta skrb, ta lepota ni odvezta duhovnemu materinstvu.

b) Poklicno delo mi onemogoča moje naravno poslanstvo! me boš morda zavrnila. V družinskem krogu, trdiš, je materinsko in svečeniško poslanstvo tako lahko in naravno, v svetu pa tako zelo težko. V družini se mati povsem lahko posveti svojemu zvanju, v svetu se pa jaz moram posvetiti predvsem poklicnemu delu, često služiti ves dan celo samo stroju, ki dokonca izčrpa moje moči, da nisem več zmožna za poslanstvo duhovnega materinstva. In kje in kako naj ga vršim...? Zopet imaš prav! Poklicno delo često zelo ubija človeka. Zato si to delo olajšaj, olepšaj s tem, da boš skušala najti do svojega poklicnega dela kak materinski odnos. Ko strežeš stroju, ti bo morda že sama misel, da s svojim delom pripravljajš n. pr. platno, ki bo služilo človeku, morda celo zapuščeni otroku, trpečemu dekletu, tvoje delo napravi lažje. Če ti tvoj sedanji poklic vsak materinski odnos do njega onemogoča, skušaj dobiti drugi poklic, n. pr. vzgojiteljice, bolniške strežnice. Če tega ne moreš ali ti to ne kaže, potem se pa na vsak način okleni kake organizacije, ki navaja na apostolata, to je na delo za bližnjega. Zlasti se trudi, da boš doma, ob starših, bratih in sestrah kot prava mamica dobra. Tako boš mogla vsaj v prostem času zadostiti svojim najglobljim teženjem, a najti tudi zase veselo razvedrilo. Organizacije z apostolskim namenom so za dekleta nujno potrebne zlasti v tujini. Ne živi brzc povezanosti b. njimi. Seveda se more vršiti materinstvo izven družine najlažje v redovnem življenju.

c) Kaj pa na starost? mi boš zopet ugovarjala. Ko se postaram, ko bom za vsako delo nezmožna, kaj pa potem? Gorje meni! — se nehote ustrašiš. — Če vidiš, da boš ostala sama izven družine in samostana, moreš s pomočjo organizacije in svojih prihrankov si s sosestrami ustvariti skupni dom za starost. Tam boš mogla tudi na starost, v letih onemoglosti še posebej mirno do zadnjega diha vršiti materinsko poslanstvo n. pr. s kakimi lahкими ročnimi deli itd. za revne, zlasti pa še z molitvijo k Bogu za srečo tavažjih in zapuščeni in boš s tem in tako tudi sebe najlažje pripravljala na zaključek zemске poti in si služila večnost.

9. POSEBNO POSLANSTVO IN PREDNOST DUHOVNEGA MATERINSTVA

Če boš hote ali nehote živela izven družine, samsko življenje, ne pozabi na prav posebno važno poslanstvo, ki ga boš mogla vršiti prav

Ideal duhovnega materinstva

kot dekle in samo kot dekle in to tja notri do smrti. Koliko je danes med mladimi ljudmi duš in src, ki omahujejo, omagujejo in padajo, ker nimajo več vere v možnost zmage duha nad telesom, vere v zmago kreposti nad grehom. S svojim zgledom dekleškega življenja boš vsem tem omagujočim mogočen klicar: Zaupaj, veruj! Tudi danes je možno čisto, sveto življenje! In tako boš z zgledom vlivala vere, zaupanja in moči tistim, ki še niso padli, da bodo ostali zmagoviti, a tudi tistim, ki so že padli, da bodo vstali. Prav zaradi tega rešujočega poslanstva, ki ga ima dekleštvo, devišstvo, je morda Bog po Mariji — Devici hotel prav posebej odlikovati in posvetiti dekleštvo, devišstvo samo na sebi.

Če ostaneš sama, neporočena, naj te tolaži še eno, namreč misel, da se boš tako tem lažje v svojem zemskem življenju posvetila skrbi za svojo večnost po besedah sv. Pavla, ki pravi: "Ženska, ki ni omožena, in devica skrbita za to, kar je Gospodovega, da bi bila sveta po telesu in duhu. Katera je pa omožena, skrbj za to, kar je svetnega, kako bi ugajala možu." (1 Kor 7, 34).

10. BODI TOREJ MIRNA, ZAUPAJ IN PRIPRAVLJAJ SE!

Zato, spoštovana Andreja, ne muči sebe z mislijo na svojo bodočnost. Tvoja pot, pa naj te vodi božja previdnost kamoržekoli, bodisi v družinski krog bodisi v samsko življenje v svetu ali v samostanu, bo vsa svetla, vesela, bogata, če le ostaneš zvesta temu, kar je Bog položil v tebe kot tvoje najlepše in najgloblje teženje. Le to naj te ob misli na prihodnost vznemirja: kako se boš na svoje poslanstvo najbolje pripravila! Posvečaj sebe, bodi v družinskem krogu in v vsepovsod kot služabnica Boga v skrbi za dobro bližnjega. moli k Bogu za razsvetljenje, zaupaj v božjo dobroto ter previdnost ter mirno čakaj, da ti Bog (če ti še ni) na ta ali oni način pokaže, kje te hoče imeti v tvoji prihodnosti v službi materinskega in svečeniškega poslanstva.

DR. HANŽELIČ

MOJE PREPRIČANJE

Nekoč je znani iznajditelj dinamita, Nobel, iskal resnega in ne po denarju pohlepnega človeka, ki bi bil značajan in samostojen. Priporočili so mu mladega inženirja, ki je bil v velikih denarnih stiskah.

"Pridite jutri k obedu!" mu je resno in odločno dejal Nobel. Inženir je prišel točno. Sedla sta k mizi in začela razgovor o predmetu, v katerem je bil Nobel zelo dobro podkovan. Polagoma je napeljal pogovor na vero in verske resnice. Nobel je začel hudo napadati vero in duhovščino. Gast je prebledel, kajti bil je prepričan kristjan in se je čutil užaljenega v svojem prepričanju. Ko je Nobel opazil, kako inženir spreminja barve, je podvojil napade. Tedaj se inženir ni mogel več zdržati, marveč je jasno povedal svoje mnenje. Začel je ugovarjati in se odločno braniti. Položaj se je napel. Tedaj pa se Nobel nasmeje in poda roko svojemu nasprotniku rekoč:

"Všeč ste mi; prišli ste me prositi službe in namesto, da bi se mi klonili in prilizovali, ste mi ugovarjali. Bog vas živi! Vi ste odkrit in nesebičen mladenič, zato vas sprejem v službo."

Kako se ti zdi ta zgodba, dragi brat? Zanimiva, kajne, in poučna!

Sva tudi že midva kaj podobnega doživela? Če še nisva, morda še bova.

Vprašajva se, kakšno je najino prepričanje? Kaj bi jaz govoril, če bi dobil podobno povabilo kot ta mladi inženir? Bi se mar sramoval svoje vere, svojega Boga? Bi klonil kakor strahopetec pred nasprotnikom, ali bi mu celo prikinaval? Bi iz bojazni za službo in denar zatajil Boga?

Ne, ne, nikoli! Povsod in pred vsakomer bom odločen v svojem prepričanju, kot ta mladi inženir. Naj bo to v delavnici, v tovarni, na cesti; kjerkoli, svojo vero bom branil, za Boga se bom postavil v borbo!

Tam doma sem šel v borbo za to svoje prepričanje, odločno in pogumno, brez strahu za življenje, tu pa naj se umaknem in klonem kot bojazlivec?

Sedaj niti ne gre za življenje; morda le za male udobnosti ali za nekaj par več, pa naj bi zatajil Boga in pljunil na grob naših bratov, ki so prezirali smrt zaradi tega prepričanja.

O, kako se moti svet, če misli, da sem tako šibek ali morda celo računa, da sem odstopil od započete borbe! Da, orožje je utihnilo v mojih rokah, spregovorila pa so usta; z besedo bom nadaljeval boj.

Daleč sem od rodne grude. Ves svet je sedaj moj dom. Tu v teh tujih zmaterializiranih in zakristijanjenih deželah bom nadaljeval svojo borbo!

Morda se mi bo včasih kdo posmeheval, me preziral, ali celo zasovražil. Ni važno! Naj bi klonem pred slabšči, ki so sužnji svojih nagonov, ki mislijo, da je življenje le ples in zabava? O kako se motijo ti junaki noči!

Ne, zanje in za njihove opazke se ne zmenim! Odločno in pogumno bom šel svojo pot zdravega katoliškega prepričanja! Kristusa se ne bom sramoval nikoli!

Ne bo me sram priznati pred tujimi sovrstniki, da grem ob nedeljah in praznikih k sv. maši, da prejemam zakramente. Vse bom storil, da se bom znebil nedeljskega hlapčevskega dela. Odločno besedo bom povedal preklinjevalcem Boga, Matere božje in svetnikov. Razkril jim bom gnusobo njihovih umazanih ust in dokazal njihovo prostost. Ne bo me sram pokrižati se pred jedjo ali po jedi, pa naj bo to doma ali v restavraciji. Ne bom se sramoval vzeti v roke rožni venec v cerkvi, češ da to ni za fanta.

Obrekovanja proti Cerkvi in njenim predstavnikom bom odločno pobil. Ne bo me sram v tem velikonočnem času poklekniti v spovednico, da izpolnim velikonočno dolžnost, da bo tudi v mojem srečnem zmagal Kristus in zmagoslavje vstal v velikonočno jutro!

Vedno hočem biti odločen in trden v svojih načelih! To mi ne bo nikjer škodovalo. Že s človeškega vidika gledano, si bom s tem pridobil spoštovanje sovrstnikov in predstojnikov.

Če pa stvar premišljam z nadnaravnega stališča, mi bo to prineslo božji blagoslov, če branim božjo stvar, če me ni sram svoje vere. Četudi bi imel zaradi tega včasih kaj trpeti; nič zato, bom imel vsaj kaj darovati svojemu Gospodu. Sicer pa, kdo mi kaj more, če je Kristus v meni!!

PAVČIČ — NAŠ VZOR

4. APOSTOL VESELJA

"Veselite se vedno v Gospodu! Nikar ne bodite v skrbeh, ampak v vsem razodevajte svoje želje Bogu v molitvi in prošnji z zahvalo..." (Flp 4, 4-7). Sv. Pavel, ki je vsa človekovo revščino dobro poznal, nam je zapisal te besede, da bi Bogu služili z veseljem in sramom.

Janez je bil vse življenje apostol veselja. Čutil je sam pri sebi, kako veselje olajša, poživila in pospešuje naše življenje, molitev in poklicno delo. Spoznal je, koliko lažje opraviš vsako delo, če se ga lotiš zares s pravim notranjim veseljem. Žalost v naši duši je kot rja, ki kvari dejanja; razjeda nam voljo. Čim jasnejši je naš duh, tem svobodnejše so njegove zmožnosti, tem močnejši naš duhovni polet. Najbrže bi težko našli to trditev pri kom lepše uresničeno, kot jo nahajamo v Janezovem značaju. V njegovi duši ni bilo časa za mračnjaško sanjarenje. Vsa mladost je kipela v veselju. Vse je poganjalo in brstelo v njem, v ognju navdušenja, kakor pomladna narava ob močnih sončnih žarkih.

Veselje je posredovalo Janezu tudi novih milosti. V njem se je skrivalo njegovo otroško zaupanje in predanost Bogu. Izogibal se je žalosti, ki vodi v nezaupanje. Vztrajal je, molil in zaupal, da bo njegova molitev uslišana, kadar bo hotel Bog in kadar bo zanj najbolj prav. Tako je vse svoje skrbi nekako odlagal na božja ramena.

Njegov prijatelj piše: "...Povsod ga je spremljala dobra volja, katero se je vedno prizadeval dati tudi drugim. Kamor je prišel, je prinesel smeh in razveselil družbo z zdravimi dovtipi."

To Janezovo veselo zadržanje je bila nema, neprestana molitev, kot bi hotel reči: "Moj Bog, tvoj sem! Mirno sprejemem vse, kar mi pošiljaš. V veselju ti hočem služiti in vse obrniti v veselo službo — Tebi!" V takem dušnem razpoloženju je zlahka zmagoval nad samim seboj in izprosil od Boga novih milosti in zmag.

Pravi kristjan je vedno optimist, ker ve, kam potuje. V Janezovi mladosti je ta optimizem naravnost otipljiv. Le z njim je mogel biti tolikim svojim sovrstnikom v oporo in dvig. Zavedel se je, da bližnji pričakuje veselja do njega. Ni nalagal bremen drugim, narveč jim jih je lajšal in odvezal. Ob njem so čutili, "kako dobro in prijetno je, če bratje skupaj prebivajo."

Kjer je žalost, je mraz in mrkost. Apostol pa mora po Pavlovem zgledu "drugega bremena nositi", drugega dvigati. Samo veselje njegovo okolje dviga in osrečuje, da čuti, da je Gospodov "jarem sladak in breme lahko".

Vesel v Bogu je Janez stalno zavračal predsojke, da je pobožnost žalost, hlad, mrtvost, pustost in dolgočasje, ki odbija in zabranjuje svobodni polet in napredek. Dokazoval je nasprotno, da je prava pobožnost sreča, rast, sonce, ki taja led okrog zakrknjenih sre, veselje, ki dviga, vetriče, ki oživlja svežost, mir, duše in ogenj, ki greje srca in jih pridobiva, ker v toploti izžareva Gospoda.

Janez se ni nikdar zadovoljen zapiral vase, in se napolnjeval z lastnim "jaz-om". V veselju si je krepil čut za bližnjega. Bil je vedno prijazen, dober in na uslugo drugim.

Bil je humorist. Iz časopisja in revij, si je izpisoval zdrave dvotičke, da jih je ob priložnosti porabil. Sicer pa je imel naravno žilico šaljivosti tako razvito, da je znal biti vedno duhovit. Najresnejšo stvar je znal povedati v taki obliki, da je s priimešanim humorjem smehljaje premagal nasprotnika in se mu ta sploh ni upiral.

Tudi v težavah Janez ni klonil. Služba Bogu je terjala od njega vdanosti in veselja. Življenje pa je polno težav, bojov, truda in razočaranj. Vse to so le sredstva za notranjo rast in bogato zasluženje, če jih prenašamo v Bogu vdano in v veseljem, kajti: "Blagor človeku, ki trpi skušnjavo, zakaj preizkušeni bo prejel krono življenja, ki jo je Gospod obljubil tistim, ki ga ljubijo." (Jak 1, 12).

Janez se je zavedal, da zlasti v težkih urah ni vedno lahko biti vesel. Vedel je, da se je treba za veselje v Gospodu resno truditi. "Pri- dajte, molimo!" ga je zjutraj klicalo pred tabernakelj. In misel pri sveti maši "Kvišku srca!" mu je udarjala na ušesa, da je čez dan obnavljal dejanja ljubezni. Tako je v Gospodovem veselju vedno bolj raste, dokler ni v večnosti utonil v Njem.

ALI ŠE VEŠ...

...da je bil 6. aprila 1941 predsednik SLS minister dr. Kulovec — prva slovenska žrtev nemškega napada na Jugoslavijo.

...da so že meseca aprila 1942 komunisti začeli pobijati poštene slovenske družine —

SVOBODE SINOV

Fantje, razvimo bojne zastave!
Ne več v obrambo, ampak v napad;
ne več zaprti. Ven iz trdnjave!
Mimo pregraj in prek barikad.

Dvignimo glave, svobode sinovi,
v sonce pogledimo jasnih oči.
Smo kot kipeči planinski vrhovi,
v nas se pretakajo silne moči.

Vrste strnimo v bojno enoto,
s trdim korakom v zmago srca.
Nez avijoni, z močno pehoto,
z jasno idejo, z ostrino duha.

Kdo kdaj zastavil soncu je pota,
kdo je določil resnici meje?
Bog in svoboda! Drugo je zmota.
Fantje, le v borbo za čisto ime!

Igor

Kolenčevo v Mirni, Jakopinovo v Ponovi vasi.
...da je 4. aprila 1944 Gestapo iskala vodilne osebe slovenskega ilegalnega protikomunističnega in protiokupatorskega gibanja in jih nekaj aretirala — podpolkovnik Peterlin, stotnik Ilov in drugi.

...da je bila aprila 1942 ustanovljena Slovenska zveza, predstavljala slovenskih demokratskih strank v ilegali.

...da je bila 29. aprila 1941 osnovana v Ljubljani prva ilegalna protiokupatorska vojaška organizacija "Slovenske legije", ki je v svojih vrstah združila veliko večino slovenskih protikomunističnih borcev.

...da so aprila 1942 Nemci nasilno selili več tisoč Slovencev s Koroške.

Ali so tudi tebi znani važnejši dogodki naše zgodovine preteklih let, pa se ti zdi, da grede v pozabo? Daj, poišči in zberi jih! Če moreš, ugotovi glavne osebe dogodka, kraj, čas, v nekaj vrstah podaj kratko vsebino. Pošlji in vse to bogato gradivo bomo zbirali na naših straneh tega lista. In spet bodo med nami zaživeli naši junaki in njihova junaška dela, ki se zde, da so sedaj pokopani v pozabi. Spoznali in še vse bolj bomo cenili našo junaško dobo minulih let, zgodovinarju pa bomo zbrali dokaze naše pravične borbe.

Kdor ni pripravljen umreti za svoje prepričanje, ni vreden, da ga ima!

(Dante)

Kdor redno sprašuje, kaj bodo rekli ljudje, ni odločen v svojem prepričanju, temveč suženj svojega strahu pred ljudmi.

Luctor et emergo — Borim se in vztrajam!

VSEM NAŠIM FANTOM ŠIROM
TUJIH ZEMLJA ŽELE BLAGO-
SLOVLJENO VELIKO NOČ

BRATJE IZPOD JUŽNEGA
KRIŽA

PO KATOLIŠKEM SVETU

VSTAJENJE

Kongregacija obredov je izdala odlok, po katerem se more letos slaviti Gospodovo vstajenje že v noči od sobote na veliko nedeljo — tako kot je bilo v navadi do 13. stoletja. Dovoljenje za velikonočno slovesnost po starem obredu bodo dajali škofje, vsak po pregledu položaja v svoji škofiji.

ŠEST TISOČ AVDIJENC

Po splošnem mnenju, posebno pa po mnenju tistih, ki obkrožajo Pija XII., je bilo eno najbolj občudovanja vrednih dejstev svetega leta papeževa delavnost. Poleg neprestanega reševanja nalog vodnika sv. Cerkve, poleg sestavljanja okrožnic in govorov, poleg vodstva toliko prireditev in prisotnosti pri toliko obredih, je sv. oče dovolil 6.000 sprejemov. Sprejel je med drugim 36 državnih poglavarjev; pri skupinskih sprejemih pa je govoril tudi do 90.000 romarjem vseh narodnosti naenkrat.

Skozi vse sveto leto je papež spal po 4 ure — od 2 do 6, imel okrog 4.000 govorov v 6 različnih jezikih o vprašanih od prava do sporta, od umetnosti do fizike.

Njegov zdravnik mu je v marsičem svetoval drugače: počitek, mir itd., a papež ga v tem ni poslušal. Samo dva dni je bil nekoliko bolan; pa se tudi v teh dveh dneh ni dal odtrgati niti od jutranjih sprehodov po vatiškanskih vrtovih.

Medtem, ko je v svetem letu sprejel na stotisoče vernikov, je mogel svojim domačim privoščiti en sam obisk.

2. marca je poteklo 75 let od rojstva sedanjega papeža in 12 let, odkar je postal Jezusov namestnik. Kot doslej, tudi letos ni bilo nobene slavnosti, pač pa so mu z vsega sveta prišle čestitke.

IZBRANA ČUDEŽA

Na praznik Lurške Matere božje so se po naročilu sv. očeta brali in objavili odloki, ki potrjujejo veljavnost čudežev po priprošnji papeža Pija X. Proces za beatifikacijo velikega naslednika velikega Leona XIII. se s tem bliža koncu. Izmed mnogih čudežev, ki se pripisujejo priprošnji Pija X., je sveta Kongregacija obredov izbrala dva; pri obeh gre za čudežno ozdravljenje dveh edovnic. Sestri Mariji Frančiški Deperrás je v 69 letu rak napadel kost na stegnu in se kmalu raztegnil še v trebušno votlino. Zdravniki so l. 1928 poskusili vse, po 3 mesecih pa so jo odpustili kot neozdravljivo. Sosestre so se tedaj začele priporočati Piju X. in njegove relikvije so položili na bolno mesto. V kratkem se je bolnica spet dobro počutila in preiskava ni našla nobenega znaka raka več. Osem let kasneje sta jo spet preiskala dva specialisti za rak in potrdila, da je sestra Marija zdrava.

Sestri Mariji Benedetti je želolec razjedal zločest tvor. Februarja 1938 so hoteli poskusiti že z operacijo, a sestra se ni pustila

rezati. Sosestre so položile nanjo drobec ostankov Pija X. in pomnožile molitev. Dva dni pozneje je sestra Benedetta vstala, gla v kapelo in kleče molila tričetr ure. Bila je ozdravljena in spet prevzela službo vratarice. Leta 1945 so specialisti spet ugotovili, da je popolnoma zdrava.

Zdravniki kongregacije obredov so skrbno preštudirali oba primera in so soglasni v tem, da je ozdravljenje pripisati božjemu posegu.

ZAROČENCI V KANADI

Cerkve po večjih krajih v Kanadi so bile te tedne prizorišča zaobljub, ki so jih storile mlade dvojice: da bodo namreč v pripravo na zakon pomnožile molitve in prejemanje zakramentov. V Quebecu in Montrealu jih je bilo po 500, v Ottawi 800 in več sto po drugih krajih. Vse to kot del gibanja za duhovno prenovitev.

MISAL ZA OTROKE

Vzgojna družba katehetov je izdala februarja meseca v St. Paulu v Združenih državah knjižico z naslovom "Moj mali misal". Lepo izdelane podobe opisujejo potek svete maše, tako da bodo misalček s pridom uporabljali otroci iz predšolske dobe. Še preden je knjižica izšla, so izdajatelji prejeli 100.000 naročil.

MAŠA ZA IGRALCE

V frančiškanski cerkvi Adama in Eve v Dublinu je irski apostolski nuncij H. Felice na pepelnico sredo prvič bral mašo za igralce. Po maši je eden od njih prebral molitev, proseč usmiljenja za tiste, ki bodo kmalu umrli; mašnik pa je izvršil obred pepeljenja.

Taka maša za igralce je postala že pred desetletji običaj v Parizu; od tam pa se je razširila na kakih 60 mest po Evropi in Ameriki.

NOVI KANONIKI

V soboto 3. marca so bili umeščeni 4 novi kanoniki v praškem kapitlju. Prisegli so pred oblastmi. To se ve; ne ve se pa niti, ali je bilo vse to storjeno z odobrenjem nadškofa Berana, niti niso znana imena novih prelatov.

Istega dne so bila že navsezgodaj široko odprta vsa vrata v nadškofijski palači, poslopje pa pokrito s češkimi zastavami in državnimi znaki. Prihajali in odhajali so vladni funkcionarji in mnogi duhovniki, ali vsaj ljudje v duhovniških oblačilih. Vse so pojavi, ki jih ni bilo opaziti od tiste nedelje v juniju lanskega leta, ko se je nadškof umaknil v nadškofijski dvorec, katerega odtlej ni več zapustil.

Za sedaj se da sklepati, da je to nov poskus rdečih oblasnikov, da si pokore Cerkev. Praški kapitelj ima samo še tri kanonike — ostale so rdeči že znali pospraviti, tako da bi v njem novo imenovani štirje imeli večino. Ti novi kanoniki pa so najbrž pristaži "novih idej" in gotovo vladj ne bodo postavljali ovir v njenih naporih za popolno usuznjenje čeških in slovaških ljudi.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Koledar Ave Maria za l. 1951 so izdali slovenski frančiškani v USA. To je že 38. letnik in obsega 152 strani.

Koledarskemu delu in besedam o starem in novem svetovnem koledarju, sledi dvanajst zanimivih aktualnih razprav in člankov, večinoma znanih frančiškanskih patrov.

V članku: **Klement Hofbauer in Friderik Baraga**, p. Hugo Bren, rektor teološke fakultete v Antonianu v Rimu, temeljiti poznavalec življenja in dela škofa Baraga in velik pobudnik za njegovo beatifikacijo, razpravlja in primerja življensko pot in delovanje teh dveh velikih mož — učiteja in učenca — in pokaže, kako sta pri svoji apostolski gorečnosti in neumornosti oba enako naletela v jozefinsko-janzenistično usmerjenih sodobnikih na zagrizene sovražnike. A končno sta oba že na tem svetu dobila zadoščenje.

Vsi Slovenci, ki nam je pri srečanju Baragove beatifikacije, si vzemimo k sreči naslednje besede v članku: "Ker svetniki ne ostanejo nič dolžni, lahko opravičeno upamo, da ima Baragova svetniška pravda v sv. Klementu M. Hofbauerju svojega posebnega advokata v nebesih, kateremu se radi priporočajmo, da jo pospeši. Šele po njeni zmagi bo tudi njegovo zadoščenje pred tem svetom izpopolnjeno."

V naslednjem članku p. Odilo obuja in pozivlja spomine na veliko slovesnost, ko je pred petindvajsetimi leti pok. nadškof Jeglič slovesno kronal Marijo Pomagaj na ameriških Brezjah.

Sledita dva lepa in globoka govora p. Hugo Brena in č. gospoda Vodeba, podravnatelja kolegija Propagande, o velikem pokojnem škofu Jegliču o priliki njegove stoletnice rojstva, katero je organizirala v juniju lani v Rimu tamkajšnja slovenska kolonija.

P. Odilo izčrpno podaja življenjepis in delo velikega slovenskega skladatelja **Gregorja Riharja**, p. Vendelin pa se spominja stoletnice rojstva drugega velikega slovenskega skladatelja p. **Hugolina Sattnerja** in opiše njegov lik in delo.

Erik Kovačič v literarni obliki opisuje vtise, ki jih srce občuti na poti preko oceana, ko se vedno bolj oddaljuje od domovine in dragih domačih krajev in se bliža nepoznanemu tujemu svetu.

V treh naslednjih člankih je podrobno opisano in orisano življenje naših novonaseljencev v Angliji, Ameriki in Kanadi.

3. septembra 1950 se je vršil v Lemontu z veliko slovesnostjo Baragov dan, ki pomeni ponovno slovesno manifestacijo ameriških Slovencev za skorajšnjo Baragovo oltarno čast. Koledar prinaša šest strani fotografij iz te pomembne slovesnosti.

Sledi literarna črtica p. Bazilija: "Janez pa zna!" in pa dr. I. Česnika opis dveh slovenskih božjih poti v Logu na Vipavskem in pa v Logu v Leški dolini, na meji med Koroško in Tirolsko.

Na koncu prinaša koledar kratek življenjepis in sliko petih slovenskih srebrnomašnikov, ki so lansko leto v USA skupno praznovali svoj jubilej.

Vrednost in lepoto koledarja izredno pomeni mnogo lepih slik in fotografij.

KANADA

Windsor. V obmejnem mestu Windsoru živi par sto slovenskih in hrvatskih družin staronaseljencev, med njimi pa tudi okrog 40 novodošli.

Slovenci so imeli že dolga leta posebno sv. mašo, pri kateri je pel cerkveni pevski zbor. Niso pa imeli ne stalne cerkve ne svojega duhovnika vse do lanskega leta. 8. oktobra lani pa je domači škof dal Slovincem in Hrvatom na razpolago svojo cerkvico. Imenoval je dr. Lujo Ivandiča, frančiškana, begunca, za dušnega pastirja v novi fari. Otvoritev je bila zelo slovesna in je trajala dva dni. Drugi dan so bile pobožnosti namenjene predvsem Slovincem. Navzoča sta bila tudi dr. Kolarič in pater Odilo Hanjšek. Oba sta bila zelo dolgo v spovednicah, kar je gotovo vzpodbudno znamenje za novo faro. K obhajilni mizi je pokleknilo tudi mnogo takih, ki že leta niso bili v cerkvi.

Novi župnik je vnet in požrtvovalen duhovnik, ki so mu Slovenci enako dragi kot njegovi rojaki. Kaže, da je tudi dober gospodar, ker se je z veliko vnemo lotil tudi popravila že precej zanemarjene cerkvice in cerkvene dvorane.

Za božič so se verniki pripravili s tridnevnimi duhovnimi vajami, ki jih je vodil naš pater Odilo — pojoči pridigar. Med petjem se srca hitreje ogrejejo in velikodušneje odpro milosti božji.

Toronto. Velika mesta, kot na primer Toronto, in nam tuji način tukajšnjega življenja, sta v veliko dvoro našemu duhovnemu napredku in verskemu življenju. Nedeljsko deo, tovarne, družčina, zabave in velike razdalje razjedajo naše versko čutenje in našo katoliško dejavnost. Premalo smo bili pripravljeni na tujino ali pa je naša vera doma črpala vse

Cerkev na Osojniku v škofojloških hribi.

preveč iz tradicije in prema'lo iz notranjega osebnega doživljanja.

Prvi petki: Premnogim pobožnostim in verskim vajam smo se morali odpovedati tudi iz zunanjih vzrokov, od katerih je gotovo najvažnejši, da nimamo lastne cerkve. Kljub vsem težavam pa smo s prvim petkom v decembru začeli znova opravljati pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu. Na predvečer imamo uro molitve z litanijami in blagoslovom. Nato je prilika za spoved. Na prvi petek pa mašo tako zgodaj, da se je mnogi lahko udeležili, še predno odidejo na delo.

Njegova ekselencja kardinal Mc. Guigan, katerega je naš duhovni pastir prosil za dovoljenje, da smemo opravljati uro molitve, je z veseljem ustregel naši prošnji, obenem pa izrazil upanje, da bo Bog v presv. zakramentu izlival obilne milosti na nas in našo nesrečno domovino in vrnil mir, srečo in ljubezen nam in našim rojakom, ki so sedaj preganjani.

Misijon: Na praznik Vstajenja se bomo pripravili s sv. misijonom v prvem tednu v postu. Naš škof, prevzvišeni g. dr. Gregorij Rožman, ga bo vodil. Malokaterim besedam Slovenci tako radi prisluhnemo kot besedam našega škofa. Ne štejemo si tega samo v čast, temveč smo ze'lo veseli in Bogu neizmerno hvaležni, da moremo imeti našega škofa tolikokrat med nami.

Sv. misijon je vir izrednih milosti. Upamo, da bo tudi naši čredici v Torontu in okolici Bog ob tej priliki naklonil vseh tistih milosti, ki jih potrebujemo, da se bomo mogli iztrgati objemu modernega poganstva ter se popolnoma prepustiti le Njemu, ki je pot, resnica in življenje.

Izredna milost božja. V preteklem poletju se je v Lyndenu pri Hamiltonu pri delu na polju smrtno ponesrečil eden naših uglednih staronaseljencev Štefan Forjan, doma iz Prekmurja. Padel je tako nesrečno pod traktor, da mu je zdrobil prsni koš. Mož je bil po srečnem dober in plemenit. Pomoči potrebnim je vedno stal ob strani in tudi cerkvam je rad pomagal. Tako je bil tudi za novo cerkev v Torontu med prvimi dobrotniki. Podaril nam je tudi zelo dober harmonij, ki nam sedaj služi pri pevskih vajah. Kljub temu pa v cerkev ni hodil. Žena je bila vs'ed tega v velikih skrbih. Tudi dr. Kolariču, ki je večkrat prišel k njim na oddih, je zaupala to svojo skrb in ga prosila, naj govori z možem o tej stvari. Gospod misijonar je vedel, da tu kako prigovarjanje ne bo uspelo. Bil pa je prepričan, da Bog Štefana že zaradi njegove dobrote ne bo zavrgel. In res, gospa Forjan in dr. Kolarič sta smatrala za pravi čudež božjega usmiljenja, da je Bog prav ob času nesreče pripeljal k njim na obisk duhovnika dr. Kolariča. Ponesrečenec je nekaj minut po nezgodi opravil dolgo spoved in prejel zakrament poslednjega maziljenja in še isto uro Bogu vdano umrl.

SLOVENSKI SALEZIJANCI V CHILEJU

Po zaslugi č. g. Raduha, prvega slovenskega salezijskega pionirja, so prišli prvi slovenski salezijanci v Chile leta 1928. On je zbiral dobre kmečke sinove po Prekmurju in jih pošiljal v Italijo, da odidejo od tam kot duhovniki v Roscovi sinovi, kamor jih pošlje pokorščina. V Chile so prišli sledeči gospodje kot salezijski kleriki:

L. 1928 č. g. Maroša Martin, sedaj deluje kot vnet katehet, voditelj KA in godbe ter spovednik med sorojaki v Punta Arenasu.

Č. g. Franc Schnurer je došel l. 1930. Deloval je plodonosno kot šolski svetnik v Linaresu in sedaj kot katehet v Iquique.

Č. g. Ivan Sočak in Aleksander Horvat sta prišla l. 1932. Prvi je dosegel krono plačila po tragični smrti v Boliviji, kamor so ga iz Chil začasno poslali predstoiniki kot profesorja škofijske gimnazije in bogoslovja. Bil je zelo nadarjen, pobožen, podjeten in preprosto domač v občevarstvu, zlasti z mladino. Večni mu pokoj! — Medtem pa deluje č. g. Aleksander Horvat že mnogo let kot slovit prirodoslovec na znani salezijski gimnaziji v Santiagu: Patrocinio de San José. Je izumil razne aparate za svoje področje. Celo znana argentinska prirodoslovna revija je pisala o njegovem projekcijskem aparatu, združenem z mikroskopom.

Dva brata Primorca: Janez in Bogdan Metlika — v Metilli so ju Lahi prekrstili — sta prišla okrog l. 1936 in 38 in sedaj že vneto delujeta kot duhovnika med tukajšnjo mladino 3 oziroma 1 leto v Santiagu.

Salezijanci slovenske inspektorije, ki smo

se morali umakniti iz domovine pred komunizmom, smo tu našli nekateri svoj dom.

L. 1947 sta prišla v Santiago č. g. Petek Franc in Gril Anton, oba štajerca in sta dokončala svoje bogoslovne študije l. 1948 in 49. Od takrat deluje č. g. Petek v Porvenirju (Magallanes) in zadnji je bil poslan na drug skrajni konec Chil — v Iquique — puščavsko mesto. L. 1938 se je prismejäl v Chile g. Mirko Jerala, brat laik, gorenjska grča in plodonosno deluje v Talca kot krojaški mojster. L. 1939 so mu sledili: g. Anton Perušek, kuhar v Concepcionu, g. Franc Prevc, ki kot mizar-ski mojster uspešno vrši svojo službo v Santiagu. Istočasno pa so odšli v Punta Arenas: g. Ljotze Plazar, mizar-ski mojster, č. g. Čebulj Danilo, ki uspešno deluje med tamošnjo mladino, vedno vesel kot se zapristnega Korošca spodobí, in č. g. Anton Klemenšek, sin sončne Solčave, vedno nasmejan kot njegove rodne planine, ki je po mnogem delu med mladino in zašlimi brati vrnil svojo dušo Bogu v prošli pomladi! Blag mu spomin!

ARGENTINA

NOVA REVILJA "VREDNOTE"

Tiskovni odsek Delovnega občestva za Slovenski kulturni institut je janj obljubil kulturno revijo. Po vestnem pripravljalnem delu in po odstranitvi mnogih ovir je zdaj prva številka Vrednot (tako se bo revija imenovala in ne Kultura, kot je bilo lani javljeno) izšla. Prinaša razprave prelata dr. Odarja: "Slovenski katoličani in znanost"; prof. Osane: Čas — bistvo glasbe (1. del); dr. Jakliča: "Baraga in Hofbauer". Leposlovje predstavlja pesmi B. Budnika, Tincta Debeljaka, Srebrniča, Boruta, Valianta, Rakovca in IMD-ja, sestavki v prozi Stanka Kocipra, Bineta Šulirova in V. Beličiča. Razstavo Bara Remčeve ocenjuje Marjan Marolt, Ljotze Geržinič pa J. Kalina črno mašo in Turnškovo Državo med gorami.

Na najfinejšem papirju so reprodukcije Goršetovih kipov dr. Mahniča in Prešerna in dveh slik B. Remčeve.

„La Vida Espiritual“ — „Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino 40 pesov; za inozemstvo: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 gilingov.

CORREO
Suc. 6
ARGENTINO

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

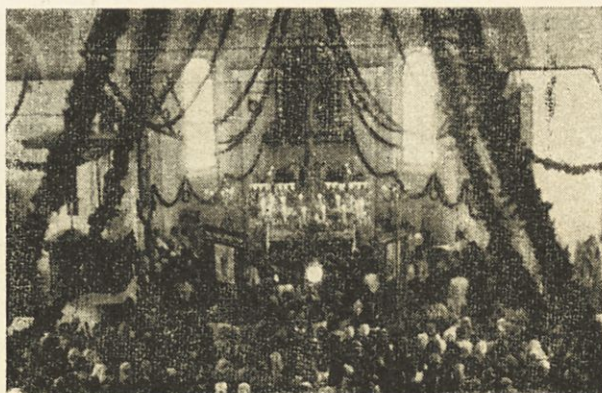
številka obsega 102 strani in stane 20 pesov. V načrtu pa so štiri številke letno.

Naročila in prispevke sprejema uprava Vrednot, Olazabal 2338 Dto 5, Buenos Aires.

Revija se dobi na Víctor Martínez 50, v trgovini Casa Boyu, Olazabal 2336, in v trgovini Santa Julia, Víctor Martínez 39.

Socialni večeri "Družabne pravde" v Buenos Airesu. — Ob šestdesetletnici socialne okrožnice "Rerum novarum" in ob dvajsetletnici "Quadragesimo anno", ki sta jih izdala Leon XIII. in Pij XI. in katerih vsebino bi moral poznati in si jo osvojiti vsak katoličan vsaj v bistvu, prireja slovenska socialna organizacija "Družabna pravda" za rojake Velikega Buenos Airesa mesečne socialne večere v cerkveni dvorani v Ramos Mejia. Ker je "Družabna pravda" ("Justicia Social") katoliška organizacija in ker ji je prvenstvena dolžnost prav ta: vnesti v sedanje slovensko mišljenje in bodoče narodovo družbeno življenje socialno obnovo po duhu in nauku imenovanih dve socialnih okrožnici in najnovejših smernic Pija XII., je bla pač njena dolžnost, porabiti to izredno priliko velikih obletnic socialnega nauka Cerkve in povabiti rojake k predavanjem in razgovorom o njih vsebini, o njih dosedANJI uvedbi med Slovenci in v njih uporabi v bodoči gradnji obnovljene domovine in sveta sploh. — Dosedaj so bili trije socialni večeri v letu 1951. Na prvem je bil glavni govornik g. Rudolf Smersu, ki je poslušalce opozoril na pomembnost obeh jubilejev. Na drugem je govoril g. France Krenžar o posegu dr. Janeza Ev. Kreka v razvoj socialne misli in obnove med Slovenci. Na tretjem pa je g. France Žužek mojstrsko prikazal cvetoči vzpon, pa hitri in žalostni zaton prve slovenske krščanske socialne organizacije: Jugoslovanske strokovne zveze. Ker so predavatelji sami najvidnejši socialni delavci iz naše preteklosti in polpreteklosti, so ti večeri zadobili izreden sloves in se jih udeležuje vedno več izbranega slovenskega življa. — Vsak večer dopolni poleg razgovora še eden ali več dokumentarnih filmov iz področja dela in življenja delovnega človeka.

Slika tu in ona levo kažeta ljudske množice ne biserni maši v Sodražici.

Prosimo, poravnajte naročnino!

IZ VSEBINE APRILSKE ŠTEVILKE — ČLANKI —
 Dr. Gnidovec: Duhovnik vekoma! — I. L.: Njih pot
 do poklica — Kremžar: Duhovnik Slovencem —
 L. L. C. M.: Naša skupna zadeva — Prof. Gerzinič:
 Duhovnik in laik — Dr. Odar: Vstajenje Cerkve
 — Škof Gregorij Rožman: Aleluja; Marija tudi
 v begunstvu — Religión — Dr. Ahčin: Predhodniki
 Rerum novarum — Dr. Hanželj: Kazen kot sred-
 stvo vzgoje; Dvojno materinstvo — Stoletnica
 Družbe sv. Mohorja — ČRTICE — Klan: Studen-
 cev močnih, čistih sem željan — Radoš: Njegove
 ovčice — N. Zemlak: Ob vstajenju — PESMI —
 Budnik: Učeniku Jezusu; Svitanje — Riko: Veliki
 petek — Igor: Svobode sinovi — FANTOM IN
 DEKLETOM — Zakaj sem taka — Dnevi duhovnih
 vaj — Žena in enakopravnost — Andreji — Nov
 problem — Moje prepričanje — Pavlič, naš vzor:
 4. Apostol veselja — Ali več? — PO KATOLIŠKEM
 SVETU — MED IZSELJENCI — KATOLIŠKI MI-
 SIJONI — Misijonski zavod v Kurseongu — Cu-
 kale: Moji prvi koraki po Indiji — J. A. C. M.:
 Bridke ure doživljajo misijoni na Koreji — Merkun:
 Spoznajno vzhodno vprašanje — Kopač C. M.: Bor-
 ba v Baragovem misijonu — Kerševan C. M.: Misi-
 jonska pota in še kaj — Janko: Oče Velikih jezer
 — Dr. Fr. G.: Baragova svetost — Iz misijonskega
 zaledja — Kustec S. D. B.: Še nekaj iz Indije —
 BOŽJE STEZICE

SLIKE NA OVITKU prikazujejo — PRVA
 STRAN: Vstajenje v naravi — Naše planine —
 Gospa Sveta — ZADNJA STRAN: Slovenski sveto-
 letni romarji pri votlini prikazovanj pri "Tre fon-
 tane" v Rimu — Procesija v afriškem misijonu
 br. Kerševana — Bela Ljubljana

